

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 9 Ιουνίου 2020 με την εξής σύνθεση:
Μιχολίτση Ευαγγελία Πρόεδρος, Οικονόμου Μιχαήλ-Εισηγητής και Άννα Χριστοδουλάκου, Μέλος,

Για να εξετάσει τη με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης Α.Ε.Π.Π. 537/4-5-2020 προδικαστική προσφυγή του Οικονομικού Φορέα με την επωνυμία «», που εδρεύει στην, οδός, ΤΚ., νομίμως εκπροσωπούμενου.

Κατά του Δήμου (εφεξής αναθέτουσα αρχή), νομίμως εκπροσωπούμενου.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «.....», που εδρεύει στην, οδός αρ., νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή, η προσφεύγουσα επιδιώκει όπως ακυρωθεί η υπ' αριθ. 96/15. 4. 2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου

Με την Παρέμβαση της η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη της υπό εξέταση Προσφυγής και την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1.Επειδή, για την άσκηση της ανωτέρω Προδικαστικής Προσφυγής έχει κατατεθεί, δεσμευθεί και πληρωθεί, κατ' άρθρο 5 ΠΔ 39/2017 και 363 Ν. 4412/2016 το νόμιμο ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης, ήτοι το με κωδικό, ποσού Ευρώ 1.258,00 Ευρώ € συνοδευόμενο από την συναφή εκτύπωση της ΓΓΠΣ με την ένδειξη «δεσμευμένο» Επειδή, ο οικείος διαγωνισμός εμπίπτει ενόψει του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016, η δε Α.Ε.Π.Π. είναι αρμόδια

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

βάσει συνολικού ποσού της Διακήρυξης του διαγωνισμού, ως και κατά χρόνο αρμόδια.

2. Επειδή, με την με αριθμ. 42/12.02.20 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής εγκρίθηκε η διενέργεια ανοικτού διαγωνισμού και καθορίστηκαν οι όροι διακήρυξης για την ανάθεση των υπηρεσιών «Συντήρηση βαφών κτιρίων του Δήμου». Στην συνέχεια δημοσιεύτηκε η με αριθμό διακήρυξη, η οποία δημοσιεύθηκε και αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων, λαμβάνοντας ΑΔΑΜ: Η προκήρυξη έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ημερομηνία αποστολής 13.02.20, αριθμό εσωτερικής αναφοράς και αριθμό δημοσίευσης/18.02.20. Η εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία με αριθμό διακήρυξης διεξήχθη ηλεκτρονικά, σύμφωνα με τα αναφερόμενα σε αυτή, μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων και έλαβε τον αριθμό, ως αύξοντα αριθμό (α/α) ηλεκτρονικού διαγωνισμού συστήματος. Στις 30.03.20 η επιτροπή διαγωνισμού προέβη στην ηλεκτρονική αποσφράγιση του φακέλου «Δικαιολογητικά-Τεχνική προσφορά» των διαγωνιζομένων, στην καταχώρηση όσων υπέβαλαν προσφορές καθώς και των υποβληθέντων από αυτούς δικαιολογητικών στο σχετικό πρακτικό αποσφράγισης προσφορών. Σύμφωνα με το από 30.03.20 πρακτικό, η επιτροπή έκανε αποδεκτές όλες τις υποβληθείσες προσφορές σύμφωνα με το άρθρο 2.4.3. της διακήρυξης. Στις 31.03.20, ύστερα από την από 30.03.20 ειδική πρόσκληση προς τους προσφέροντες, η επιτροπή προχώρησε στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών οι οποίες συγκεντρωτικά, με σειρά κατάταξης σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής. Η χαμηλότερη προσφορά ύψους 133.902,00€ (χωρίς ΦΠΑ), η οποία κατατέθηκε από την προσφεύγουσα εταιρία «.....», με ποσοστό 46,78%, θεωρήθηκε ιδιαίτερα χαμηλή σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατατεθείσες προσφορές, καθώς η αμέσως επόμενη προσφορά αφορά ποσοστό 12,75%, ήτοι διαφορά 85.603,00€ ή άλλως 34,03%. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν.4412/16, η επιτροπή αποφάσισε προκειμένου να γνωμοδοτήσει προς την Οικονομική Επιτροπή για την προσωρινή κατακύρωση ή όχι, στην προσφεύγουσα εταιρία της οποίας η προσφορά είναι η χαμηλότερη με

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

ποσοστό έκπτωσης 46,78%, να ζητήσει επιπλέον εξηγήσεις ως προς τα οικονομικά στοιχεία της ανωτέρω προσφοράς. Για τα ανωτέρω συντάχθηκε το από 31-03-2020 πρακτικό. Με το υπ' αριθμ./31.03.2020 έγγραφο του Δήμου, ζητήθηκε μέσω της λειτουργικότητας "Επικοινωνίας" του Συστήματος ΕΣΗΔΗΣ, από την προσφεύγουσα εταιρία να αιτιολογήσει την προσφορά της, τάσσοντάς της προθεσμία 10 ημερών, (παρ. 1, άρθρο 88 του Ν. 4412/16), ήτοι μέχρι την Παρασκευή 10 Απριλίου 2020. Στις 10.04.2020, την τελευταία ημέρα της ταχθείσης προθεσμίας, η προσφεύγουσα εταιρία κατέθεσε, έγγραφο με τις εξηγήσεις της το οποίο έλαβε αριθ. πρωτ./10.04.2020. Το εν λόγω έγγραφο υποβλήθηκε στις 13.04.2020 από την προσφεύγουσα εταιρία μέσω της λειτουργικότητας "Επικοινωνίας" του Συστήματος, ήτοι εκπρόθεσμα. Στις 14.04.2020 συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση η επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού προκειμένου να προβεί στην αξιολόγηση των εξηγήσεων που κατατέθηκαν από την προσφεύγουσα για την ασυνήθιστα χαμηλή προσφοράς της, σε σχέση με τις υπόλοιπες προσφορές που κατατέθηκαν. Η επιτροπή έκρινε ότι οι εξηγήσεις της προσφεύγουσας ήταν όλως ασαφείς, μη ικανοποιητικές και κυρίως ανεπαρκείς για την εξήγηση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της και σε συνδυασμό με όσα αυτή όφειλε να προσκομίσει και δεν προσκόμισε, προς τεκμηρίωση του εφικτού και βιώσιμου της χαμηλής προσφοράς της, καθιστούσαν αμφίβολο το δικαιολογημένο αυτής. Συνεπώς, με το από 14.04.2020 πρακτικό της και για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτό, η επιτροπή εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας και την προσωρινή κατακύρωση του διαγωνισμού στην παρεμβαίνουσα, δεδομένου ότι υπέβαλε την αμέσως επόμενη από οικονομική άποψη προσφορά. Με την αριθμ. 96/15.04.2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου εγκρίθηκαν τα από 30.03.2020, 31.03.2020 και 14.04.2020 πρακτικά της επιτροπής διενέργειας και αξιολόγησης διαγωνισμού, απορρίφθηκε η προσφορά της προσφεύγουσας και κατακυρώθηκε προσωρινά ο διαγωνισμός στην παρεμβαίνουσα.

3. Επειδή, η Προδικαστική Προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθόσον κατατέθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (γ) του Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (γ) του Π.Δ. 39/2017, ήτοι εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την πλήρη, πραγματική γνώση της προσβαλλομένης πράξης, η

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

οποία συντελέστηκε την 23-4-2020 μέσω της κοινοποίησης της προσβαλλόμενης μέσω της λειτουργίας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου διαγωνισμού, ως και η ίδια αναφέρει στην προδικαστική της προσφυγή.

4. Επειδή, η Προσφεύγουσα με προφανές έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση Προδικαστική της Προσφυγή αιτούμενη την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης επί τω τέλει να αναδειχθεί η ίδια ανάδοχος.

5. Επειδή, η παρεμβαίνουσα εμπροθέσμως, δεδομένου ότι η προσφυγή της κοινοποιήθηκε στις 08/05/2020 μέσω της λειτουργίας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, κατέθεσε στις 13/5/2020 στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), την από 13/5/2020 παρέμβαση της, η οποία σκοπεί στην απόρριψη της υπό κρίση Προσφυγής, έχει προφανές έννομο συμφέρον από την απόρριψη της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής, αφού προδήλως ευνοείται από την επιβεβαίωση της απόρριψης της προσφοράς της προσφεύγουσας ως η μόνη διαγωνιζόμενη της οποίας η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή, επιδιώκοντας όπως αναδειχθεί η ίδια ανάδοχος του υπό ανάθεση έργου. Η εν λόγω παρέμβαση κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή στην προσφεύγουσα μέσω του συστήματος επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 13.05.2020 και από την παρεμβαίνουσα στην ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αυθημερόν.

6. Επειδή, επί της προσφυγής η αναθέτουσα αρχή ανήρτησε στην κεντρική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού τις οικείες απόψεις της με το υπ' αριθμ. πρωτ./13.05.2020 έγγραφο της, και οι οποίες κοινοποιήθηκαν σε όλους τους συμμετέχοντες διά της λειτουργίας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 13.05.2020. Επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής (πρβλ. ΣτΕ 780/2019, ΕΑ ΣτΕ 395/2018), η προσφεύγουσα υπέβαλε, εμπροθέσμως, στις 04.06.2020 μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, το από 04.06.2020 υπόμνημα.

7. Επειδή, με την Προδικαστική Προσφυγή της η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι *«Στην προκειμένη περίπτωση, με το υπ' αριθ. πρωτ./31.3.2020 έγγραφο κληθήκαμε «να εξηγήσουμε τους λόγους υποβολής της προσφοράς» χωρίς να μας γίνει γνωστό το όριο πέραν του οποίου φαίνεται*

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

ασυνήθιστα χαμηλή μια προσφορά, βάσει του οποίου χαρακτηρίστηκε η προσφορά μας ούτε τα συγκεκριμένα σημεία που δημιούργησαν ερωτηματικά και επιφυλάξεις στην επιτροπή διαγωνισμού. Επαναλαμβάνουμε, εν προκειμένω, το περιεχόμενο του ανωτέρω εγγράφου - πρόσκλησης: «...η εταιρία σας κατέθεσε ασυνήθιστα χαμηλή οικονομική προσφορά, σε σχέση με τις υπόλοιπες εταιρίες σύμφωνα με το Άρθρο 88 του Ν4412/2016 Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) που ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής». Με βάση τα παραπάνω, καλείστε εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της παρούσης πρόσκλησης να εξηγήσετε τους λόγους υποβολής της προσφοράς, εγγράφως στην αρμόδια επιτροπή σύμφωνα με τα ανωτέρω». Παρά το γεγονός ότι δεν είχε προηγηθεί απόφαση της αναθέτουσας αρχής (εν προκειμένω της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου) που να κρίνει ασυνήθιστα χαμηλή την προσφορά μας και παρά την παντελώς άοριστη υπ' αριθ. πρωτ./31. 3. 2020 πρόσκληση της επιτροπής διαγωνισμού, υποβάλαμε τις έγγραφες εξηγήσεις μας εμπρόθεσμα, με το υπ' αριθ. πρωτ./10. 4. 2020 έγγραφο (το οποίο αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ στις 13. 4. 2020), επικαλούμενοι, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Ότι «η έκπτωση της ίδιας εταιρίας [σ.σ. δηλαδή της εταιρίας] κατά την προηγούμενη δημοπράτηση του ίδιου έργου, ήταν αρκετά πλησίον προς τη δική μας μεγάλη έκπτωση». Επί του ανωτέρω ισχυρισμού μας η επιτροπή διαγωνισμού σχολίασε ότι: «Στο έργο στο οποίο αναφέρεται ο οικονομικός φορέας στο έγγραφο των εξηγήσεών του, όλα τα ποσοστά έκπτωσης που δόθηκαν από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς κυμαίνονταν σε υψηλό επίπεδο. Μάλιστα ο πρώτος μειοδότης, ο οποίος ακυρώθηκε λόγω προβλημάτων στα δικαιολογητικά συμμετοχής του, είχε προσφέρει έκπτωση της τάξης του 60%. Σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αποτελεί εξήγηση για το ύψος της προσφοράς ενός οικονομικού φορέα η έκπτωση που έδωσε άλλος οικονομικός φορέας, σε άλλο έργο, προηγούμενης χρονιάς, της ίδιας αναθέτουσας αρχής». Πρόκειται για τον

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

διαγωνισμό για την ανάθεση των υπηρεσιών «Συντήρησης βαφών κτιρίων του Δήμου», η διενέργεια του οποίου εγκρίθηκε με την με υπ' αριθ. 160/2018 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανερχόταν στο ποσό των 220.000,00 ευρώ (με τον ΦΠΑ) και ο διαγωνισμός (με αριθ.) διενεργήθηκε με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μόνο βάσει τιμής. Σύμφωνα με τη συνημμένη Απόφαση 238/15. 11. 2018 της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου- το αποτέλεσμα του ανωτέρω διαγωνισμού κατακυρώθηκε υπέρ της εταιρίας, η οποία προσέφερε ποσοστό έκπτωσης 51,92%. Όπως, δε, προκύπτει από τις συνημμένες υπ' αριθ. .../2018 και .../2020 Τεχνικές Εκθέσεις-Ενδεικτικούς Προϋπολογισμούς - Τιμολόγια Μελέτης (εκ των οποίων η πρώτη αφορά την ως άνω σύμβαση με τίτλο «Συντήρηση Βαφών Κτιρίων του Δήμου», προϋπολογισμού 220.000,00 € (με Φ.Π.Α.) και η δεύτερη την επίμαχη υπό ανάθεση σύμβαση) πρόκειται για τις ίδιες ακριβώς εργασίες συντηρήσεως βαφών «των Σχολικών και Δημοτικών Κτιρίων του Δήμου, που χρειάζονται ανά τακτά διαστήματα συντήρηση εξωτερικών όψεων λόγω των φθορών που παρουσιάζονται με την πάροδο του χρόνου. Συγκεκριμένα οι εργασίες που θα γίνουν είναι: 1. Ανακαίνιση οιονδήποτε παλαιών χρωματισμένων επιφανειών με πλαστικά χρώματα. 2. Ανακαίνιση οιονδήποτε παλαιών χρωματισμένων επιφανειών με τσιμεντόχρωμα. 3. Ανακαίνιση οιονδήποτε παλαιών χρωματισμών επιφανειών με διπλή στρώσηελαιοχρώματος. 4. Ανακαίνιση οιονδήποτε παλαιών χρωματισμένων επιφανειών με υδρόχρωμα» (σ.σ. ακόμη και τα ορθογραφικά λάθη είναι ίδια). Σημειωτέον ότι δε ζητήθηκε από τον μειοδότη για τον ηλεκτρονικό διαγωνισμό με Α/Α του 2018 να αιτιολογήσει την προσφορά του διότι, προφανώς, δεν θεωρήθηκε από την αναθέτουσα αρχή ούτε από την επιτροπή διαγωνισμού ασυνήθιστα χαμηλή. Η σύμβαση αυτή ολοκληρώθηκε ομαλά παρά το συγκεκριμένο ποσοστό έκπτωσης, το οποίο ήταν τελικά αρκετά μεγαλύτερο από αυτό που προσέφερε η Εταιρία μας στον υπόψη διαγωνισμό (46,78%). Όλα τα στοιχεία αυτά (ότι ο διαγωνισμός με αριθ. του 2018 αφορούσε στις ίδιες ακριβώς εργασίες και ότι η σύμβαση ολοκληρώθηκε ομαλά με ποσοστό έκπτωσης αρκετά μεγαλύτερο με αυτό που προσφέρει η Εταιρία μας) ήταν σε γνώση της επιτροπής διαγωνισμού η οποία θα έπρεπε να εξετάσει για ποιον λόγο η εταιρία

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

«.....» προσέφερε στον υπόψη διαγωνισμό έκπτωση 12,75% ενώ στον προηγούμενο είχε προσφέρει ποσοστό έκπτωσης 51,92%. Αντ' αυτού χρησιμοποίησε την έκπτωση αυτή (12,75%) για να κρίνει ασυνήθιστα χαμηλή τη δική μας, και να εισηγηθεί την ανάθεση της υπόψη σύμβασης με τίμημα περί τις 107.000 ευρώ ακριβότερο. Σημειώνουμε, περαιτέρω, ότι ποσοστά εκπτώσεων περί το 50% του προϋπολογισμού είναι συνήθη σε παρόμοια έργα συντηρήσεων (βλ. ενδ. τους συνημμένους ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΜΕΙΟΔΟΣΙΑΣ των διαγωνισμών «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ 2018», «ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ -», «Συντηρήσεις, μονώσεις, χρωματισμοί σχολικών κτιρίων», από τους οποίους προκύπτει ότι η εταιρία προσέφερε ποσοστά έκπτωσης άνω του 60%). Ότι «Στο έργο της συντήρησης εξωτερικών βαφών των κτιρίων (εξωτερική βαφή Δημαρχείου και εξωτερική βαφή τέως Δημαρχείου το 2018) στα οποία η εταιρία μας ήταν Ανάδοχος, η τιμή μονάδας των εξωτερικών χρωματισμών, κονδυλίου που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών ήταν μικρότερη της δοθείσης τιμής μονάδος στον υπ' όψη διαγωνισμό και μάλιστα η τότε μελέτη δεν προέβλεπε και άρθρο ικριωμάτων, παρά μόνο άρθρο προσαύξησης τιμής χρωματισμών και με δεδομένο αυτό ως αφετηρία δόθηκε η επίμαχη έκπτωση στον υπ' όψη διαγωνισμό.». Επί του ανωτέρω ισχυρισμού μας η επιτροπή διαγωνισμού σχολίασε ότι: «Στη συγκεκριμένη εξήγηση ο οικονομικός φορέας κάνει αναφορά στην τιμή μονάδας των εξωτερικών χρωματισμών, συγκρίνοντας την τιμή μονάδας της εν λόγω εργασίας του παρόντος διαγωνισμού με την αντίστοιχη τιμή μονάδας με την οποία εκτέλεσε ο ίδιος, δύο αντίστοιχες αναθέσεις υπηρεσιών του Δήμου μας το 2018. Σημειώνεται ότι δεν προσκομίστηκε κανένα απολύτως στοιχείο για τη στοιχειοθέτηση του παραπάνω ισχυρισμού. Δεδομένου ότι η επιτροπή διαγωνισμού είχε πρόσβαση στα αρχεία των παρελθόντων έργων, και όχι σε δεδομένα που προσκόμισε ο οικονομικός φορέας, ως όφειλε, προέβη σε κάποιες αναλύσεις προκειμένου να συγκριθούν οι παλαιότερες υπηρεσίες με τις παρούσες υπηρεσίες και κατέληξε στις εξής διαπιστώσεις :Α. Ο προϋπολογισμός των εργασιών, προ ΦΠΑ, στον παρόντα διαγωνισμό ανέρχεται σε 251.590,00 € ενώ στις παλαιότερες συμβάσεις, αθροιστικά, ο προϋπολογισμός ανέρχονταν σε 76.608,00 €. Άρα τα δύο έργα δεν

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

είναι της ίδιας κλίμακας. Β. Το ποσοστό της προϋπολογιζόμενης δαπάνης για τις εξωτερικές βαφές, μιας και αυτές αναφέρονται στο έγγραφο του οικονομικού φορέα, συμπεριλαμβανομένης της δαπάνης των ικριωμάτων, στον παρόντα διαγωνισμό, ανέρχεται σε 57,72% της συνολικής δαπάνης. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τα εκτελεσθέντα έργα (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών της προσαύξησης καθ' ύψος και των επενδύσεων) ανέρχονταν σε 28,17% και 28,68% για τα έργα της Δ.Κ και Δ.Κ., αντίστοιχα. Από τις παραπάνω διαπιστώσεις τεκμαίρεται ότι δεν πρόκειται ούτε για της ίδιας κλίμακας έργα αλλά ούτε και για της ίδιας σύνθεσης εργασιών και ότι χωρίς επιπλέον στοιχεία δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για την δικαιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς». Προς σχολιασμό των ανωτέρω σημειώνουμε τα εξής: Ναι μεν τα ως άνω έργα που εκτελέσαμε (εξωτερικές βαφές του Δημορχιακού Μεγάρου, του ΚΕΠκαι του τέως Δημορχιακού Κτιρίου - νυν Τεχνικής Υπηρεσίας) ήταν μικρότερης κλίμακας σε ό,τι αφορά τη συνολική δαπάνη τους αλλά της ίδιας φύσεως (χρωματισμοί κτιρίων) και με τις ίδιες τιμές μονάδας. Αποπερατώθηκαν δε όλα έντεχνα και εμπρόθεσμα χωρίς καμία παρατήρηση. Σε ό,τι αφορά τα αναφερόμενα από την επιτροπή διαγωνισμού ποσοστά της δαπάνης των εργασιών εξωτερικών βαφών (57,72% του υπόψη έργου και 28,17% και 28,68% των έργων που εκτελέσαμε) παρατηρούμε ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως μέγεθος που δικαιολογεί την απόκλιση των εκπτώσεων. Και αυτό διότι αφενός τα ποσοστά αυτά διαφοροποιούνται κατά την εκτέλεση των συμβάσεων αφετέρου ουδέν στοιχείο παρέχεται από την επιτροπή διαγωνισμού περί των τιμών του προϋπολογισμού που αφορούν τις εργασίες αυτές (εξωτερικών βαφών) σε σχέση με τις τιμές των λοιπών εργασιών (υψηλές/χαμηλές), αν και τα στοιχεία αυτά (τελική σύνθεση των εργασιών και κόστος εκάστης εξ αυτών) είναι στη διάθεσή της (αφού πρόκειται για συμβάσεις που εκτελέστηκαν υπό την επίβλεψη των υπηρεσιών του Δήμου), όπως και τα στοιχεία της σύμβασης «Συντήρηση βαφών κτιρίων του Δήμου» που κατακυρώθηκε υπέρ της εταιρίας (η οποία προσέφερε ποσοστό έκπτωσης 51,92%) με τη συνημμένη Απόφαση 238/15. 11. 2018 της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου Σχετικά με τον ισχυρισμό που προβάλαμε ότι «Βάσει των παραγράφων 2.2.5, 2.2.6, 3.1.2 της διακήρυξης του έργου πιθανώς δεν θα έπρεπε

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

να αποσφραγιστούν οι προσφορές όσων δεν πληρούσαν πραγματικά τους αντίστοιχους απαιτούμενους όρους, οπότε δεν θα υπήρχε και το μέτρο της σύγκρισης προς τη δική μας προσφορά» βλ. κατωτέρω υπό Β. Εξάλλου, επί του ισχυρισμού της επιτροπής διαγωνισμού ότι «Δεν είναι εύλογο να αναμένεται από την επιτροπή ότι, δια της απλής αναφοράς του προσφέροντος οικονομικού φορέα στην τιμή μονάδος μίας μόνο εργασίας σε σχέση με προσφορά που είχε κάνει σε παλιότερα έργα, όφειλε η ίδια να εκτιμήσει με τι και πόσο προσωπικό, ποιων ειδικοτήτων και κυρίως για πόσες ημέρες και ώρες, θα εκτελείτο το συμβατικό αντικείμενο. Δεδομένου ότι ο οικονομικός φορέας δεν εξήγησε καν ποιο θα είναι αυτό καθαυτό το συγκεκριμένο εν προκειμένω εργατικό και κοινωνικοασφαλιστικό του κόστος, ώστε να εξεταστεί περαιτέρω αν το λοιπό τμήμα του τιμήματος επαρκεί για τα λοιπά έξοδα του για την εκτέλεση της σύμβασης, καθιστούν τουλάχιστον αδιευκρίνιστο, ασαφές και εν τέλει αμφίβολο αν η συγκεκριμένη οικονομική προσφορά είναι σε θέση να διασφαλίσει την εκπλήρωση των παραπάνω εργατικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων του προσφέροντος. Κατ' αποτέλεσμα των ανωτέρω, οι παρασχεθείσες από τον προσφέροντα εξηγήσεις ήταν αόριστες και ανεπαρκείς για την εκ μέρους της αναθέτουσας διαμόρφωση κρίσης ή έστω μιας επαρκούς και εύλογης βάσης, ώστε να τη συμπληρώσει περαιτέρω σε συνεννόηση μαζί του και με τυχόν εκ μέρους του πρόσκληση για συμπληρωματικά έγγραφα. Τονίζεται ότι το οικείο βάρος απόδειξης το φέρει καταρχήν ο ίδιος ο οικονομικός φορέας και όχι η επιτροπή διαγωνισμού, η οποία απλώς αν βρει μια καταρχήν αποδεικτική βάση οφείλει να μεριμνήσει περαιτέρω για τη συμπλήρωση της» σημειώνουμε ότι, πρωτίστως, δεν είναι εύλογο να αναμένεται από τον μειοδότη ότι, δια της απλής αναφοράς της διαφοράς του ποσοστού έκπτωσής του από την επόμενη προσφορά και με την αόριστη πρόσκληση «να εξηγήσει τους λόγους υποβολής της προσφοράς», θα είναι σε θέση να παρέχει τις εξηγήσεις που ενδεχομένως να απαιτούνται, δεδομένου ότι το εναρκτήριο έγγραφο περί αιτιολογήσεως της προσφοράς δεν προσφέρει οποιαδήποτε βάση για την έναρξη του σχετικού διαλόγου. Τέλος, σε ό,τι αφορά την κρίση περί εκπρόθεσμης υποβολής του υπ' αριθ. πρωτ. 7271/10. 4. 2020 εγγράφου μας (το οποίο υποβλήθηκε εγγράφως στις 10. 4. 2020 και αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ στις 13. 4. 2020) υπενθυμίζουμε ότι με το υπ' αριθ. πρωτ./31. 3. 2020 έγγραφο

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

κληθήκαμε «να εξηγήσουμε τους λόγους υποβολής της προσφοράς, εγγράφως στην αρμόδια επιτροπή». Θα πρέπει, συνεπώς, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ως εκδοθείσα κατά παράβαση των διατάξεων του Ν. 4412/2016 και της Διακήρυξης που παρατίθενται ανωτέρω.... Στην προκειμένη περίπτωση μόνο η Εταιρία μας υπέβαλε πλήρη φάκελο τεχνικής προσφοράς ενώ οι λοιποί διαγωνιζόμενοι υπέβαλαν μόνο το ΕΕΕΣ και την εγγυητική επιστολή συμμετοχής (όπως δέχεται η επιτροπή διαγωνισμού: «Δεδομένου ότι όλοι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, κατέθεσαν αρμοδίως ψηφιακά υπογεγραμμένο το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σε αυτή τη φάση του διαγωνισμού, η επιτροπή διαγωνισμού έκρινε ότι όλες οι προσφορές είναι πλήρεις και αποδεκτές, όπως άλλωστε αυτό αποτυπώνεται στο από 30.03.2020 πρακτικό της»), πλην της εταιρίας η οποία υπέβαλε (αλυσιτελώς) και την από 17.3. 2020 υπεύθυνη δήλωση με το εξής περιεχόμενο: «Η τεχνική προσφορά μας καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή στην υπ' αριθ. διακήρυξη καθώς και στο κεφάλαιο "Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές" του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης και δεσμευόμαστε ότι θα προσκομίσουμε τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, σε περίπτωση κατακύρωσης της εταιρείας μας ως προσωρινού Αναδόχου». Θα έπρεπε, επομένως, να απορριφθούν οι προσφορές των λοιπών διαγωνιζομένων (της εταιρίας και των και) κατ' εφαρμογή του άρθρου 2.4.6 της Διακήρυξης και, συγκεκριμένα, λόγω ελλείψεων του φακέλου τεχνικής προσφοράς».

8. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή προσκόμισε τις με αρ. πρωτ. /13.05.2020 απόψεις της, με τις οποίες υποστηρίζει ότι η εξεταζόμενη προσφυγή, θα πρέπει να κριθεί ως απορριπτέα, διότι «... Από τις ανωτέρω διατάξεις, προκύπτει σαφώς ότι στις αρμοδιότητες της επιτροπής διαγωνισμού είναι η αξιολόγηση μεταξύ άλλων και των οικονομικών προσφορών. Πως θα μπορούσε άλλωστε να εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου; Αυθαίρετα η προσφεύγουσα ερμηνεύει ότι η αξιολόγηση των τεχνικών και οικονομικών προσφορών θα πρέπει να γίνεται μόνο «υπό την έννοια ότι τα

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

στοιχεία τους είναι πλήρη και ότι πληρούν τους όρους και τις απαιτήσεις της διακήρυξης». Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα λανθασμένα ερμηνεύει το νόμο θεωρώντας ότι «η κρίση περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών ανήκει αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή η οποία, μάλιστα, κοινοποιεί, κατά την παρ. 1 του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, τη σχετική πρόσκληση για την παροχή εξηγήσεων.» Η αναθέτουσα αρχή δεν έχει την απαιτούμενη τεχνική γνώση για να κρίνει μια προσφορά ως «ασυνήθιστα χαμηλή», σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 88 του Ν.4412/2016. Εν προκειμένω, η επιτροπή διαγωνισμού, η οποία αποτελεί όργανο της αναθέτουσας αρχής (βλέπε παρ. 3.1.2 της Διακήρυξης: «3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών: Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων»), έκρινε ότι η προσφορά της προσφεύγουσας εταιρίας ήταν ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τις υπόλοιπες κατατεθείσες προσφορές. Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή δια της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου και όχι η Επιτροπή Διαγωνισμού όπως εσφαλμένα διατυπώνεται στην προδικαστική προσφυγή, κοινοποίησε πρόσκληση προς την προσφεύγουσα, προκειμένου να δικαιολογήσει την ασυνήθιστα χαμηλή, σε σχέση με τις υπόλοιπες, προσφορά της. Η επιτροπή διαγωνισμού γνωμοδότησε επί των εξηγήσεων που υποβλήθηκαν (εκπρόθεσμα όπως θα αναφερθεί παρακάτω) και τέλος η αναθέτουσα αρχή, ήτοι η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου, αποφάνθηκε με την αριθμ. 96/15.04.2020 απόφασή της για την έγκριση των πρακτικών. Σε καμία λοιπόν περίπτωση η επιτροπή διαγωνισμού δεν ενήργησε αυθαίρετα και κατά παράβαση των όρων του διαγωνισμού. Η εισήγηση δε, για την απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας, αιτιολογείται αναλυτικότερα στο από 14.04.2020 πρακτικό της. Συνεπώς δεν ευσταθεί ο συγκεκριμένος ισχυρισμός της προσφεύγουσας. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα παραθέτοντας αποσπάσματα από την 802/2019 απόφαση της Α.Ε.Π.Π. καταλήγει: «Στην προκειμένη περίπτωση, με το υπ' αριθ. πρωτ./31.3.2020 έγγραφο κληθήκαμε «να εξηγήσουμε τους λόγους υποβολής της προσφοράς» χωρίς να μας γίνει γνωστό το όριο πέραν του οποίου φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή μια προσφορά, βάσει του οποίου χαρακτηρίστηκε η προσφορά μας ούτε τα

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

συγκεκριμένα σημεία που δημιούργησαν ερωτηματικά και επιφυλάξεις στην επιτροπή διαγωνισμού. Επαναλαμβάνουμε, εν προκειμένω, το περιεχόμενο του ανωτέρω εγγράφου - πρόσκλησης: «... η εταιρία σας κατέθεσε ασυνήθιστα χαμηλή οικονομική προσφορά, σε σχέση με τις υπόλοιπες εταιρίες. Σύμφωνα με το Άρθρο 88 του Ν4412/16 Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) που ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής». Με βάση τα παραπάνω, καλείστε εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της παρούσης πρόσκλησης να εξηγήσετε τους λόγους υποβολής της προσφοράς, εγγράφως στην αρμόδια επιτροπή σύμφωνα με τα ανωτέρω». Παρά το γεγονός ότι δεν είχε προηγηθεί απόφαση της αναθέτουσας αρχής (εν προκειμένω της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου) που να κρίνει ασυνήθιστα χαμηλή την προσφορά μας και παρά την παντελώς άοριστη υπ' αριθ. πρωτ./31.3.2020 πρόσκληση της επιτροπής διαγωνισμού, υποβάλαμε τις έγγραφες εξηγήσεις μας εμπρόθεσμα, με το υπ' αριθ. πρωτ./10.04.2020 έγγραφο (το οποίο αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ στις 13. 4. 2020)». Σε απάντηση των ανωτέρω ισχυρισμών σημειώνεται ότι, όπως άλλωστε προκύπτει και από τις ανωτέρω αναφορές της προσφεύγουσας, η προσφορά της κρίθηκε ασυνήθιστα χαμηλή όχι γιατί ξεπέρασε κάποιο όριο αλλά σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατατεθείσες προσφορές. Από τις εξηγήσεις που κατέθεσε η προσφεύγουσα με το υπ' αριθμ./10.04.2020 έγγραφό της, είναι φανερό ότι αντιλήφθηκε ότι η προσφορά της κρίθηκε ασυνήθιστα χαμηλή σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατατεθείσες προσφορές καθώς υποστηρίζει ότι «2) Βάσει των παραγράφων 2.2.5, 2.2.6, 3.1.2 της διακήρυξης του έργου πιθανώς δεν θα έπρεπε να αποσφραγιστούν οι προσφορές όσων δεν πληρούσαν πραγματικά τους αντίστοιχους απαιτούμενους όρους, οπότε δεν θα υπήρχε και το μέτρο της σύγκρισης προς τη δική μας προσφορά.» Σε ότι αφορά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας περί αοριστίας της υπ' αριθμ./ΔΤΥ/31.03.2020 πρόσκλησης για την παροχή εξηγήσεων, η οποία λανθασμένα διατυπώνεται ότι

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

εστάλη από την Επιτροπή Διαγωνισμού, αναφέρεται ότι στην πρόσκληση γίνεται ρητή αναφορά στο άρθρο 88 του Ν.4412/16, στην παράγραφο 2 του οποίου ορίζεται σε τι μπορούν να αναφέρονται οι εξηγήσεις. Στην αριθμ. 235/2017 Απόφαση του 6ου κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π., η οποία αφορά παρόμοια περίπτωση (απόρριψη ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς σε διαγωνισμό του Δήμου μας) μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι: «5. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εξηγήσεις δύνανται να περιλαμβάνουν κάθε στοιχείο που τις δικαιολογεί ως νόμιμες και ως μη ούσες προϊόν αντανταγωνιστικής στρέβλωσης ή παράβασης άλλου δικαίικου κανόνα, μεταξύ των οποίων και αυτές που σχετίζονται με τις κατ' αρ. 18 παρ. 2 "υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου". Η δε ανωτέρω αναφορά στο δέον και κατάλληλο περιεχόμενο των εξηγήσεων είναι ενδεικτική ("ιδίως"), πράγμα που σημαίνει ότι και ο προσφέρων δύναται να επικαλεστεί κάθε άλλη βάση που κρίνει σκόπιμη για τη δικαιολόγηση της προσφοράς του (ΣτΕ ΕΑ 295/2011, 1260, 841/2010, 127/2009, 1208/2008) πλην ή επιπλέον αυτών των στοιχείων α-γ της παραπάνω διάταξης του αρ. 88 παρ. 2, αλλά και η αναθέτουσα να ζητήσει επιπλέον, καθ' υλοποίηση της προβλεπόμενης κατά το αρ. 88 παρ. 3, συνεννόησης μαζί του, κάθε άλλο στοιχείο και την απόδειξη κάθε άλλου σχετικού ζητήματος εκτός αυτών των στοιχείων δ-στ του αρ. 88 παρ. 2. Η δε παραπάνω διάταξη του αρ. 88 παρ. 3, ιδρύει διακριτική εκτιμητική και αξιολογική ευχέρεια της αναθέτουσας, όπως, συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή της και της προσκομίζει ο προσφέρων, τελικώς κρίνει το δικαιολογημένο της χαμηλής προσφοράς του.» Ενώ παρακάτω στην ίδια παράγραφο αναφέρεται: «Πλην όμως, δεδομένης και της ειδικής μνείας στην παρ. 3 του αρ. 88, η οποία έχει δεσμευτικό χαρακτήρα για τις αναθέτουσες, ως προς την εκ μέρους τους υποχρέωση απόρριψης προσφορών που δεν συμμορφώνονται και συγκεκριμένα υποκρύπτουν τέτοια μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις περιβαλλοντικής, εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, το ζήτημα της τυχόν αυτής συμμόρφωσης ή μη, θα πρέπει να κρίνεται οπωσδήποτε από την αναθέτουσα,

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

προκειμένου να εγκρίνει μια τέτοια προσφορά κατ' εκτίμηση των εξηγήσεων, ο δε προσφέρων αντίστοιχα οφείλει να προσκομίσει στοιχεία που αποδεικνύουν την οικεία συμμόρφωσή του και συγκεκριμένα ότι η προσφορά του δύναται να είναι βιώσιμη και υλοποιήσιμη με το ποσό αυτής, χωρίς να χρειαστεί να προβεί σε σχετικές παραβάσεις. Περαιτέρω, και μεν το αρ. 88 παρ. 3 ιδρύει έναν κανόνα καταρχήν συνεννόησης της αναθέτουσας με τον προσφέροντα ως προς την εκτίμηση των προσκομισθέντων από αυτών εξηγήσεων, υπό την έννοια ότι η αναθέτουσα, εφόσον ευρίσκει ζητήματα δυσχερώς εξηγήσιμα, έχει αμφιβολίες για την ερμηνεία τους και το εφαρμόσιμό τους στην προκείμενη διαδικασία, έχει ανάγκη περισσότερες ειδικές πληροφορίες για κάποιες πτυχές των εξηγήσεων και γενικά δεν δύναται να καταλήξει σε βεβαία κρίση, οφείλει να μην απορρίπτει άνευ ετέρου, αλλά να ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις ή να ερωτά σχετικώς τον προσφέροντα. Τούτο όμως ουδόλως σημαίνει ότι ο προσφέρων έχει κάποιο ρόλο οιονεί συναπόφασης ή συνδιαπραγματεύεται στην παραπάνω αξιολογική διαδικασία ούτε ότι είναι ελεύθερος να μην προσκομίζει τίποτα ή να προσκομίζει όλως ελλιπή και δη σε σχέση με τα κρίσιμα ζητήματα που σχετίζονται με το δικαιολογήσιμο της προσφοράς του, όπως αυτά περί τήρησης των κανόνων περιβαλλοντικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, αναμένοντας την αναθέτουσα να του απευθύνει ειδικές περαιτέρω προσκλήσεις για συμπληρωματικές διευκρινίσεις για στοιχεία που έπρεπε να είχε συμπεριλάβει, βάσει του άρ. 88 παρ. 2 εξαρχής στις πρώτες εξηγήσεις του. Και αυτό, διότι οι οποίες συμπληρωματικές διευκρινίσεις πρέπει να συνιστούν την εξαίρεση και όχι τον κανόνα, άλλως και η διαδικασία θα καθυστερούσε υπέρμετρα και ο προσφέρων θα αποκτούσε άνιση και πλεονεκτική θέση έναντι των λοιπών και επόμενων στη σειρά μειοδοσίας προσφερόντων.» Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα εταιρία θα μπορούσε να προσκομίσει κάθε στοιχείο που θα θεωρούσε ότι μπορεί να δικαιολογήσει τη χαμηλή προσφορά της. Στην απλούστερη περίπτωση θα μπορούσε να προσκομίσει έναν απλό υπολογισμό του οικείου συνολικού εργατικού κόστους με βάση τον αναμενόμενο βαθμό απασχόλησης προσωπικού σε σχέση με τα χρησιμοποιούμενα τεχνικά μέσα και το συμβατικό αντικείμενο. Σε κάθε περίπτωση όμως όφειλε, αν μη τι άλλο, να αναφέρει πόσα άτομα και για πόσες ημέρες και ώρες υπολογίζει ότι θα

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

απασχολήσει, ώστε να καταστεί στη συνέχεια δυνατό για την επιτροπή, σε συνεννόηση μαζί της να καθορίσει το εύλογο εργατικό και ασφαλιστικό κόστος, στοιχείο που η τελευταία υποχρεούται να λάβει υπόψη, ώστε να αιτιολογήσει σχετικώς τη συμμόρφωση της προσφοράς με το αρ. 18 παρ. 2 Ν. 4412/2016, πράγμα όμως αδύνατο λόγω της μη προσκόμισης από τον προσφέροντα κάποιου σχετικού στοιχείου. Σε κάθε περίπτωση, η προσφεύγουσα πριν την κατάθεση των από 10.04.2020 εξηγήσεών της, και εντός του διαστήματος των δέκα ημερών που είχε στη διάθεσή της για την υποβολή τους, δε ζήτησε ουδεμία διευκρίνιση για το έγγραφο που της είχε αποσταλεί μέσω της λειτουργικότητας "Επικοινωνίας" του Συστήματος ΕΣΗΔΗΣ, και συνεπώς δε μπορεί να επικαλείται ότι το έγγραφο είναι παντελώς αόριστο. Στη συνέχεια της προδικαστικής της προσφυγής η προσφεύγουσα εταιρία αναφέρεται στην πρώτη εξήγηση που επικαλέστηκε, ήτοι «Η σύγκριση κατά σειρά μειοδοσίας με την αμέσως επόμενη προσφορά δεν αποτελεί ουσιαστικό τεκμήριο για ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, όταν είναι γνωστό ότι η έκπτωση της ίδιας εταιρίας κατά την προηγούμενη δημοπράτηση του ίδιου έργου, ήταν αρκετά πλησίον προς τη δική μας μεγάλη έκπτωση.», παραθέτοντας και μέρος του σχολιασμού της επιτροπής διαγωνισμού επ' αυτής. Ενώ στη συνέχεια αναφέρει: «Πρόκειται για τον διαγωνισμό για την ανάθεση των υπηρεσιών «Συντήρησης βαφών κτιρίων του Δήμου, η διενέργεια του οποίου εγκρίθηκε με την με υπ' αριθ. 160/2018 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανερχόταν στο ποσό των 220.000,00 ευρώ (με τον ΦΠΑ) και ο διαγωνισμός (με αριθ.) διενεργήθηκε με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μόνο βάσει τιμής. Σύμφωνα με τη συνημμένη Απόφαση 238/15. 11. 2018 της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου το αποτέλεσμα του ανωτέρω διαγωνισμού κατακυρώθηκε υπέρ της εταιρίας, η οποία προσέφερε ποσοστό έκπτωσης 51,92%. Όπως, δε, προκύπτει από τις συνημμένες υπ' αριθ. .../2018 και .../2020 Τεχνικές Εκθέσεις - Ενδεικτικούς Προϋπολογισμούς - Τιμολόγια Μελέτης (εκ των οποίων η πρώτη αφορά την ως άνω σύμβαση με τίτλο «Συντήρηση Βαφών Κτιρίων του Δήμου», προϋπολογισμού 220.000,00 € (με Φ.Π.Α.) και η δεύτερη την επίμαχη υπό ανάθεση σύμβαση) πρόκειται για τις ίδιες ακριβώς εργασίες συντηρήσεως βαφών «των Σχολικών και Δημοτικών Κτιρίων

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

του Δήμου, που χρειάζονται ανά τακτά διαστήματα συντήρηση εξωτερικών όψεων λόγω των φθορών που παρουσιάζονται με την πάροδο του χρόνου. Συγκεκριμένα οι εργασίες που θα γίνουν είναι: 1. Ανακαίνιση οιονδήποτε παλαιών χρωματισμένων επιφανειών με πλαστικά χρώματα. 2. Ανακαίνιση οιονδήποτε παλαιών χρωματισμένων επιφανειών με τσιμεντόχρωμα. 3. Ανακαίνιση οιονδήποτε παλαιών χρωματισμών επιφανειών με διπλή στρώση ελαιοχρώματος. 4. Ανακαίνιση οιονδήποτε παλαιών χρωματισμένων επιφανειών με υδρόχρωμα» (σ.σ. ακόμη και τα ορθογραφικά λάθη είναι ίδια).» Σε απάντηση των ανωτέρω αναφέρουμε ότι ψευδώς και ανακριβώς η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι «πρόκειται για τις ίδιες ακριβώς εργασίες συντηρήσεως» μεταξύ της υπ' αριθμ./2018 μελέτης, ο διαγωνισμός της οποίας διαγωνισμού κατακυρώθηκε υπέρ της εταιρίας με ποσοστό έκπτωσης 51,92%, και της ../2020 μελέτης που αφορά την επίμαχη υπό ανάθεση σύμβαση. Ειδικότερα, οι διαφοροποιήσεις που υπάρχουν στις ανωτέρω μελέτες είναι : Υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση στη σύνθεση των εργασιών η οποία γίνεται εύκολα αντιληπτή διαβάζοντας τις δύο τεχνικές εκθέσεις, καθώς η ../2020 μελέτη αφορά κυρίως εξωτερικές βαφές κτιρίων ενώ στην ../2018 μελέτη ο προϋπολογισμός ήταν μοιρασμένος σε εσωτερικές και εξωτερικές βαφές. Προς κατανόηση των ανωτέρω παρατίθεται ο επόμενος πίνακας που παρουσιάζονται ομαδοποιημένες οι εργασίες των δύο μελετών.

Περιγραφή εργασίας	67/2018		8/2020	
	Δαπάνη (€)	Ποσοστό επί του	Δαπάνη (€)	Ποσοστό επί του
Εσωτερικές βαφές	79.710,	44,94 %	14.075,0	5,60 %
Εξωτερικές βαφές	78.920,	44,48 %	145.200,	57,72 %
Επιχρίσματα	7.955,0	4,48 %	66.625,0	26,48 %
Ελαιοχρωματισμοί σιδηρών επιφανειών	5.500,0 0	3,10 %	12.650,0 0	5,03 %
Χρωματισμοί σωληνώσεων	5.334,0 0	3,00 %	5.540,00	2,20 %
Συντήρηση ξύλινων περσίδων	-	-	7.500,00	2,97 %

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

Στην 8/2020 μελέτη σε όλες τις εργασίες των χρωματισμών, εσωτερικών και εξωτερικών, έχει προστεθεί η περιγραφή «σε οποιοδήποτε ύψος από το δάπεδο εργασίας», η οποία δεν υπήρχε στην .../2018 μελέτη. Στην/2020 μελέτη έχει προστεθεί άρθρο ικριωμάτων (στο οποίο περιλαμβάνεται η επένδυση της πρόσοψής τους) ενώ αφαιρέθηκαν οι εργασίες της προσαύξησης τιμής χρωματισμών και της επένδυσης πρόσοψης ικριωμάτων, σε σχέση με την/2018 μελέτη. Υπάρχει πολλή σημαντική διαφοροποίηση στο άρθρο των επιχρισμάτων. Έτσι, ενώ στην .../2018 μελέτη υπήρχε ένα μόνο άρθρο επιχρισμάτων με τιμή 11,30 €, στην .../2020 μελέτη υπάρχουν δύο άρθρα για επιχρίσματα, αναλόγως τους πάχους εφαρμογής αυτών. Στη μία περίπτωση η τιμή του άρθρου είναι 11,30 € με προσμετρούμενη επιφάνεια 950 τ.μ., ενώ στη δεύτερη περίπτωση η τιμή του άρθρου είναι 6,60 € με προσμετρούμενη επιφάνεια 3.900 τ.μ. Στην/2020 μελέτη έχει προστεθεί άρθρο επισκευής στοιχείων σκυροδέματος, το οποίο δεν υπήρχε στην .../2018 μελέτη. Στην/2020 μελέτη στα άρθρα των χρωματισμών σωληνώσεων έχουν προστεθεί οι εργασίες απόξεσης και εφαρμογής αντιδιαβρωτικού υποστρώματος, χωρίς ωστόσο να διαφοροποιηθεί η τιμή τους, σε σχέση με την .../2018 μελέτη. Στην .../2020 μελέτη έχει προστεθεί άρθρο συντήρησης ξύλινων περσίδων ηλιοπροστασίας, το οποίο δεν υπήρχε στην.../2018 μελέτη. Υπάρχουν λοιπόν πολύ σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των δύο μελετών οι οποίες είναι εύκολο να διαπιστωθούν εξετάζοντας τις σχετικές τεχνικές εκθέσεις και ενδεικτικούς προϋπολογισμούς, που η ίδια η προσφεύγουσα επισύναψε στην προσφυγή της. Φαίνεται ότι η προσφεύγουσα κατά τον έλεγχο των παραπάνω μελετών, προκειμένου να στοιχειοθετήσει τις θέσεις της κατά τη σύνταξη της προδικαστικής προσφυγής, περιορίστηκε στην διαπίστωση των ίδιων ορθογραφικών λαθών, αντί να εξετάσει τις ουσιαστικές αλλαγές που υπάρχουν. Σε συνέχεια των ανωτέρω σχολιασμών η προσφεύγουσα εταιρία αναφέρει: «Σημειωτέον ότι δε ζητήθηκε από τον μειοδότη για τον ηλεκτρονικό διαγωνισμό με Α/Α του 2018 να αιτιολογήσει την προσφορά του διότι, προφανώς, δεν θεωρήθηκε από την αναθέτουσα αρχή ούτε από την επιτροπή διαγωνισμού ασυνήθιστα χαμηλή. Η σύμβαση αυτή ολοκληρώθηκε ομαλά παρά το συγκεκριμένο ποσοστό έκπτωσης, το οποίο ήταν τελικά αρκετά μεγαλύτερο από

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

αυτό που προσέφερε η Εταιρία μας στον υπόψη διαγωνισμό (46,78%). Όλα τα στοιχεία αυτά (ότι ο διαγωνισμός με αριθ. του 2018 αφορούσε στις ίδιες ακριβώς εργασίες και ότι η σύμβαση ολοκληρώθηκε ομαλά με ποσοστό έκπτωσης αρκετά μεγαλύτερο με αυτό που προσφέρει η Εταιρία μας) ήταν σε γνώση της επιτροπής διαγωνισμού η οποία θα έπρεπε να εξετάσει για ποιον λόγο η εταιρία «» προσέφερε στον υπόψη διαγωνισμό έκπτωση 12,75% ενώ στον προηγούμενο είχε προσφέρει ποσοστό έκπτωσης 51,92%. Αντ' αυτού χρησιμοποίησε την έκπτωση αυτή (12,75%) για να κρίνει ασυνήθιστα χαμηλή τη δική μας, και να εισηγηθεί την ανάθεση της υπόψη σύμβασης με τίμημα περί τις 107.000 ευρώ ακριβότερο.» Σε απάντηση των ανωτέρω παραθέτουμε τα κάτωθι: Όπως έχει προαναφερθεί η προσφεύγουσα κλήθηκε να δώσει εξηγήσεις γιατί η προσφορά της κρίθηκε ασυνήθιστα χαμηλή, σε σχέση με τις υπόλοιπες κατατεθείσες προσφορές. Ψευδώς αναφέρεται από τη προσφεύγουσα ότι στον ηλεκτρονικό διαγωνισμό με Α/Αδε ζητήθηκε από τον μειοδότη να αιτιολογήσει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά του. Στον εν λόγω διαγωνισμό ο μειοδότης, με ποσοστό έκπτωσης 60,00% κλήθηκε από την αναθέτουσα αρχή δια της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών, να δώσει εξηγήσεις για την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά του. Οι εξηγήσεις και η αποδοχή τους από την επιτροπή διαγωνισμού αποτυπώνονται στο από 01.08.2018 πρακτικό της, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 190/1.8.2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου, η οποία υποβάλλεται συνημμένα. Όπως έχει ήδη καταγραφεί στο από 14.04.2020 πρακτικό της επιτροπής διαγωνισμού, ο μειοδότης του με Α/Α ηλεκτρονικού διαγωνισμού, ακυρώθηκε σε επόμενο στάδιο λόγω προβλημάτων στα δικαιολογητικά συμμετοχής του. Με την υπ' αριθμ. 222/17.10.2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής απορρίφθηκε η προσφορά του μειοδότη και ορίστηκε ως προσωρινός μειοδότης η εταιρία, που είχε την επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής. Με την υπ' αριθμ. 238/15.11.2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, έγινε η οριστική κατακύρωση του διαγωνισμού, μετά τον απαραίτητο έλεγχο των δικαιολογητικών, στην προαναφερθείσα εταιρία. Όπως έχει ήδη αναλυτικά περιγραφεί παραπάνω, όσο και αν η προσφεύγουσα επιθυμεί να παρουσιάσει

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

ότι οι δύο διαγωνισμοί αφορούσαν τις ίδιες ακριβώς εργασίες, αυτό δεν είναι αληθές. Προφανώς και δεν είναι στις αρμοδιότητες της επιτροπής διαγωνισμού να εξετάσει για ποιο λόγο η εταιρία προσέφερε στον υπόψη διαγωνισμό έκπτωση 12,75% ενώ στον προηγούμενο είχε προσφέρει ποσοστό έκπτωσης 51,92%, λαμβάνοντας υπόψη και τις σημαντικές διαφορές στους δύο διαγωνισμούς. Μπορεί οι εκπτώσεις των υπολοίπων οικονομικών φορέων να χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να χαρακτηριστεί ασυνήθιστα χαμηλή η προσφορά της προσφεύγουσας, η εισήγηση όμως της επιτροπής διαγωνισμού για την απόρριψη της προσφοράς της, έγινε εξαιτίας των ανεπαρκέστατων εξηγήσεων που υπέβαλλε η ίδια. Προφανώς τόσο η επιτροπή διαγωνισμού όσο και η αναθέτουσα αρχή, θα προτιμούσαν να υπάρχουν σαφείς εξηγήσεις από την προσφεύγουσα προκειμένου να κάνουν δεκτή την προσφορά της και να εκτελέσουν το έργο περίπου 106.000,00 € φθηνότερα. Στη συνέχεια της προδικαστικής της προσφυγής η προσφεύγουσα εταιρία αναφέρεται στην τρίτη εξήγηση που επικαλέστηκε, ήτοι «Στο έργο της συντήρησης εξωτερικών βαφών των κτιρίων (εξωτερική βαφή Δημαρχείου και εξωτερική βαφή τέως Δημαρχείου το 2018) στα οποία η εταιρία μας ήταν Ανάδοχος, η τιμή μονάδας των εξωτερικών χρωματισμών, κονδυλίου που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών ήταν μικρότερη της δοθείσης τιμής μονάδος στον υπ' όψη διαγωνισμό και μάλιστα η τότε μελέτη δεν προέβλεπε και άρθρο ικριωμάτων, παρά μόνο άρθρο προσαύξησης τιμής χρωματισμών και με δεδομένο αυτό ως αφετηρία δόθηκε η επίμαχη έκπτωση στον υπ' όψη διαγωνισμό.», παραθέτοντας και τα σχόλια της επιτροπής διαγωνισμού επ' αυτής. Στη συνέχεια αναφέρει: «Ναι μεν τα ως άνω έργα που εκτελέσαμε (εξωτερικές βαφές του Δημαρχιακού Μεγάρου, του ΚΕΠ και του τέως Δημαρχιακού Κτιρίου- νυν Τεχνικής Υπηρεσίας) ήταν μικρότερης κλίμακας σε ό,τι αφορά τη συνολική δαπάνη τους αλλά της ίδιας φύσεως (χρωματισμοί κτιρίων) και με τις ίδιες τιμές μονάδας. Αποπερατώθηκαν δε όλα έντεχνα και εμπρόθεσμα χωρίς καμία παρατήρηση. Σε ό,τι αφορά τα αναφερόμενα από την επιτροπή διαγωνισμού ποσοστά της δαπάνης των εργασιών εξωτερικών βαφών (57,72% του υπόψη έργου και 28,17% και 28,68% των έργων που εκτελέσαμε) παρατηρούμε ότι δεν μπορεί να

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

χρησιμοποιηθούν ως μέγεθος που δικαιολογεί την απόκλιση των εκπτώσεων. Και αυτό διότι αφενός τα ποσοστά αυτά διαφοροποιούνται κατά την εκτέλεση των συμβάσεων αφετέρου ουδέν στοιχείο παρέχεται από την επιτροπή διαγωνισμού περί των τιμών του προϋπολογισμού που αφορούν τις εργασίες αυτές (εξωτερικών βαφών) σε σχέση με τις τιμές των λοιπών εργασιών (υψηλές/χαμηλές), αν και τα στοιχεία αυτά (τελική σύνθεση των εργασιών και κόστος εκάστης εξ αυτών) είναι στη διάθεσή της (αφού πρόκειται για συμβάσεις που εκτελέστηκαν υπό την επίβλεψη των υπηρεσιών του Δήμου), όπως και τα στοιχεία της σύμβασης «Συντήρηση βαφών κτιρίων του Δήμου» που κατακυρώθηκε υπέρ της εταιρίας (η οποία προσέφερε ποσοστό έκπτωσης 51,92%) με τη συνημμένη Απόφαση 238/15. 11. 2018 της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου» Επί των ανωτέρω ισχυρισμών σημειώνουμε τα εξής: Η επιτροπή διαγωνισμού προέβη στις αναφερόμενες αναλύσεις προκειμένου να συγκρίνει τα έργα τα οποία η ίδια η προσφεύγουσα ανέφερε στις εξηγήσεις που υπέβαλε και με βάση την τιμή μονάδας των εξωτερικών χρωματισμών που και πάλι η ίδια η προσφεύγουσα επικαλέστηκε, χωρίς να προσκομίσει κανένα απολύτως στοιχείο. Προφανώς και τα ποσοστά που εξήχθησαν και χωρίς την υποβολή κανενός επιπλέον στοιχείου από πλευράς της προσφεύγουσας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέγεθος που να δικαιολογεί την απόκλιση των εκπτώσεων. Τόσο η κλίμακα ενός έργου όσο και η σύνθεση των εργασιών του, συντελούν σε μεγάλο βαθμό στην διαμόρφωση του κόστους αυτού. Αν επιπλέον αναλογιστούμε τις σημαντικές, όπως προαναφέρθηκε, διαφορές στη μελέτη του εν λόγω διαγωνισμού τόσο με την .../2018 μελέτη (που εκτέλεσε η εταιρία με ποσοστό έκπτωσης 51,92%) όσο και με τις αναφερόμενες στις εξηγήσεις τις προσφεύγουσας μελέτες .../2017 και .../2017), καθίσταται σαφές ότι δεν μπορεί να περιμένει κάποιος εκπτώσεις της ίδιας τάξης. Σημειώνεται ότι στα έργα που αναφέρεται η προσφεύγουσα υπήρχε μεγάλο ποσοστό εσωτερικών βαφών. Η προσφεύγουσα αναφέρει ότι «τα ποσοστά αυτά διαφοροποιούνται κατά την εκτέλεση των συμβάσεων», ωστόσο η προσφορά ενός οικονομικού φορέα δεν είναι δυνατόν να στηριχτεί σε πιθανές διαφοροποιήσεις των εργασιών, πόσο μάλλον όταν δεν αναφέρει τον εν λόγω ισχυρισμό στο έγγραφο των εξηγήσεων που υπέβαλε.

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

Προφανώς και δεν είναι στις αρμοδιότητες της επιτροπής διαγωνισμού να παρέχει στοιχεία περί των τιμών του προϋπολογισμού που αφορούν τις εργασίες εξωτερικών βαφών σε σχέση με τις τιμές των λοιπών εργασιών, προκειμένου να δικαιολογήσει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά της προσφεύγουσας. Επιπρόσθετα, δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της επιτροπής διαγωνισμού να ανατρέξει σε μελέτες παλιότερων ετών προκειμένου να ανασύρει στοιχεία που αφορούν την τελική σύνθεση των εργασιών και το κόστος εκάστης εξ αυτών, πόσο μάλλον όταν τα στοιχεία αυτά διαθέτει η ίδια η προσφεύγουσα (καθώς εκτέλεσε τις αναφερόμενες συμβάσεις) και δεν τα υπέβαλε. Τέλος, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα αναμένει από την επιτροπή διαγωνισμού να ανατρέξει σε παλιότερες συμβάσεις έργων και να αναφέρει στοιχεία κόστους εργασιών, υποβάλλουμε υπόψη σας την .../2018 μελέτη, την ανάθεση της οποίας ανέλαβε η προσφεύγουσα από τη σχολική επιτροπή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Δήμου Εκτός από τη μελέτη, συνημμένα υποβάλλουμε επίσης την προσφορά της προσφεύγουσας, βάσει της οποίας εκτελέστηκε το έργο, καθώς και την υπογραφείσα σύμβαση. Η εν λόγω σύμβαση αφορούσε τη συντήρηση βαφών και αποκατάσταση βλαβών του 1ου Γυμνασίου και το αντικείμενο της ήταν παρόμοιο (όχι ίδιο) με τον παρόντα διαγωνισμό. Στην εν λόγω σύμβαση, η τιμή που προσέφερε η προσφεύγουσα εταιρία για την εργασία «Ανακαίνιση οιωνδήςποτε παλαιών χρωματισμένων επιφανειών με τσιμεντόχρωμα σε δύο διαστρώσεις Μικροϋλικά επί τόπου, εργασία», που αφορά σε εξωτερικές βαφές, ήταν 2,65 €/η². Πρέπει να τονισθεί ότι στην προαναφερθείσα τιμή δεν συμπεριλαμβάνονταν το κόστος των χρωμάτων, τα οποία διέθετε η σχολική επιτροπή, αλλά μόνο η εργασία και τα τυχόν απαιτούμενα μικροϋλικά. Για την ίδια εργασία στον επίμαχο διαγωνισμό η τιμή προσφοράς της προσφεύγουσας, συμπεριλαμβανομένου του κόστους των χρωμάτων, είναι 2,54 €/η². Στη συνέχεια η προσφεύγουσα αναφέρει: «Σημειώνουμε, περαιτέρω, ότι ποσοστά εκπτώσεων περί το 50% του προϋπολογισμού είναι συνήθη σε παρόμοια έργα συντηρήσεων (βλ. ενδ. τους συνημμένους ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΣΕΙΡΑ ΜΕΙΟΔΟΣΙΑΣ των διαγωνισμών «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ 2018», «ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ»,

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

«Συντηρήσεις, μονώσεις, χρωματισμοί σχολικών κτιρίων», από τους οποίους προκύπτει ότι η εταιρία προσέφερε ποσοστά έκπτωσης άνω του 60%).», υποβάλλοντας συνημμένα τους πίνακες κατά σειρά μειοδοσίας δύο διαγωνισμών του Δήμου Σε απάντηση του ανωτέρω αναφέρουμε ότι όλως παραπλανητικώς η προσφεύγουσα εταιρία υπέβαλλε συνημμένα τους πίνακες κατά σειρά μειοδοσίας, δύο διαγωνισμών του Δήμου, προσπαθώντας να ενισχύσει τον ισχυρισμό της ότι ποσοστά εκπτώσεων περί του 50% του προϋπολογισμού, είναι συνήθη σε παρόμοια έργα συντηρήσεων. Πρόκειται όμως για διαγωνισμούς έργων και όχι υπηρεσιών. Η υπηρεσία μας, χρησιμοποιώντας ως κριτήριο αναζήτησης τους Α/Α συστήματος (.... και) των εν λόγω διαγωνισμών, εντόπισε και υποβάλει συνημμένα τους προϋπολογισμούς και τα αναλυτικά τιμολόγια των δύο διαγωνισμών. Από τον έλεγχο των δύο προϋπολογισμών και των αναλυτικών τιμολογίων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα: Οι προϋπολογισμοί αφορούν έργα στα οποία προβλέπεται εργολαβικό όφελος 18%, σε αντίθεση με τον υπόψη διαγωνισμό του Δήμου μας ο οποίος αφορά υπηρεσίες και στον οποίο προφανώς δεν προβλέπεται εργολαβικό όφελος. Επισημαίνεται δε ότι, υποχρεωτικά στους προϋπολογισμούς έργων χρησιμοποιούνται οι επίσημες τιμές των αναλυτικών τιμολογίων δημοσίων έργων οι οποίες είναι αρκετά υψηλότερες από τις τιμές μονάδος του υπόψη διαγωνισμού. Στον πίνακα της επόμενης σελίδας παρατίθενται προς σύγκριση τιμές μονάδος ομοειδών ή όμοιων εργασιών που υπάρχουν στο διαγωνισμό του Δήμου μας και στους διαγωνισμούς του Δήμου Τονίζεται ακόμη μία φορά ότι, στους διαγωνισμούς του Δήμου, οι αναγραφόμενες τιμές του πίνακα προσαυξάνονται με εργολαβικό όφελος 18%. Σε καμία περίπτωση δε μπορούν να χαρακτηριστούν παρόμοια τα έργα στα οποία αναφέρεται η προσφεύγουσα, με τον υπόψη διαγωνισμό του Δήμου μας, δεδομένου ότι η σύνθεση των εργασιών είναι εντελώς διαφορετική. Σημειώνεται ότι το σύνολο των ομοειδών εργασιών (καθαιρέσεις, επιχρίσματα, ικριώματα και χρωματισμοί) στο διαγωνισμό με Α/Α συστήματος ανέρχεται στο 37% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, ενώ στο διαγωνισμό με Α/Α συστήματος ανέρχεται μόλις στο 10% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου. Από τα ανωτέρω είναι φανερό

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

ότι η προσφεύγουσα προσπαθεί να προκαλέσει λανθασμένες εντυπώσεις παραθέτοντας ανακριβή στοιχεία. Τέλος, η προσφεύγουσα σε ότι αφορά την εμπρόθεσμη ή μη υποβολή από μέρους της των απαιτούμενων εξηγήσεων, για την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά της, αναφέρει: «Τέλος, σε ό,τι αφορά την κρίση περί εκπρόθεσμης υποβολής του υπ' αριθ. πρωτ./10. 4. 2020 εγγράφου μας (το οποίο υποβλήθηκε εγγράφως στις 10. 4. 2020 και αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ στις 13. 4. 2020) υπενθυμίζουμε ότι με το υπ' αριθ. πρωτ./31. 3. 2020 έγγραφο κληθήκαμε «να εξηγήσουμε τους λόγους υποβολής της προσφοράς, εγγράφως στην αρμόδια επιτροπή». Στην παράγραφο 1 του από 14.04.2020 πρακτικού της επιτροπής διαγωνισμού έχει αναλυτικά και εμπειριστατωμένα αποτυπωθεί για ποιους λόγους θεωρείται εκπρόθεσμη η υποβολή των εξηγήσεων της προσφεύγουσας και δεν θεωρείται σκόπιμη η επανάληψη τους. Είναι σαφές ότι σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς, κάθε είδους επικοινωνία μεταξύ των οικονομικών φορέων και της αναθέτουσας αρχής, γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του Συστήματος. Η προσφεύγουσα εταιρία υπέβαλε το έγγραφο των εξηγήσεών της στο ΕΣΗΔΗΣ στις 13.04.2020, όταν η ανώτατη τεθείσα ημερομηνία εξέπνευσε στις 10.04.2020. Ως εκ τούτου θεωρείται εκπρόθεσμο. Σε κάθε περίπτωση, δε γίνεται αντιληπτό για ποιο λόγο η προσφεύγουσα συγχέει την υποχρέωση έγγραφης υποβολής των εξηγήσεων που της ζητήθηκαν με το υπ' αριθμ./31.03.2020 έγγραφο, με την κατάθεση αυτών στο πρωτόκολλο της Υπηρεσίας και όχι με την ανάρτησή τους μέσω της λειτουργικότητας "Επικοινωνίας" του Συστήματος του ΕΣΗΔΗΣ. Στους υπό το Β λόγους επί των οποίων βασίζεται η προσφυγή, παραθέτοντας αποσπάσματα νομολογίας και της διακήρυξης του διαγωνισμού, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι: «Στην προκειμένη περίπτωση μόνο η Εταιρία μας υπέβαλε πλήρη φάκελο τεχνικής προσφοράς ενώ οι λοιποί διαγωνιζόμενοι υπέβαλαν μόνο το ΕΕΕΣ και την εγγυητική επιστολή συμμετοχής (όπως δέχεται η επιτροπή διαγωνισμού: «Δεδομένου ότι όλοι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, κατέθεσαν αρμοδίως ψηφιακά υπογεγραμμένο το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σε αυτή τη φάση του διαγωνισμού, η επιτροπή διαγωνισμού έκρινε ότι όλες οι προσφορές είναι πλήρεις και αποδεκτές, όπως άλλωστε αυτό αποτυπώνεται στο από 30.03.2020 πρακτικό της»), πλην της εταιρίας η οποία

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

υπέβαλε (αλυσιτελώς) και την από 17.3.2020 υπεύθυνη δήλωση με το εξής περιεχόμενο: «Η τεχνική προσφορά μας καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή στην υπ' αριθ. διακήρυξη καθώς και στο κεφάλαιο "Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές" του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης και δεσμευόμαστε ότι θα προσκομίσουμε τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, σε περίπτωση κατακύρωσης της εταιρείας μας ως προσωρινού Αναδόχου». Καταλήγει δε: «Θα έπρεπε, επομένως, να απορριφθούν οι προσφορές των λοιπών διαγωνιζομένων (της εταιρίας και των και) κατ' εφαρμογή του άρθρου 2.4.6 της Διακήρυξης και, συγκεκριμένα, λόγω ελλείψεων του φακέλου τεχνικής προσφοράς..». Σε απάντηση του ανωτέρω ισχυρισμού παραθέτουμε τα κάτωθι: Στο κεφάλαιο "Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές" του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές του οποίου θα πρέπει να καλύπτει η τεχνική προσφορά σύμφωνα με την παρ. 2.4.3.2 της Διακήρυξης, έχει επισυναφθεί η τεχνική έκθεση και ο ενδεικτικός προϋπολογισμός - τιμολόγιο μελέτης. Στην τεχνική έκθεση δεν αναφέρεται καμία απολύτως τεχνική απαίτηση, προδιαγραφή ή ικανότητα την οποία πρέπει να διαθέτει ο υποψήφιος οικονομικός φορέας. Ενδεχομένως η προσφεύγουσα να συγχέει τα αναφερόμενα στις παραγράφους 2.2.5 και 2.2.6 της Διακήρυξης με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά. Ειδικότερα στις προαναφερθείσες παραγράφους της Διακήρυξης αναφέρεται: «2.2.5 Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη έναντι επαγγελματικών κινδύνων. Ειδικότερα να διαθέτουν: α) Ασφαλιστήριο συμβόλαιο κατά παντός κινδύνου (..... (...../)) τουλάχιστον ίσο με το ποσό της σύμβασης. β) Ασφαλιστήριο γενικής αστικής ευθύνης με όριο ευθύνης της εταιρείας τουλάχιστον ίσο με το ποσό της σύμβασης. 2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: Κατά τη διάρκεια των τριών (3) τελευταίων ετών και μέχρι την δημοσίευση της παρούσας διακήρυξης, να έχουν εκτελέσει τουλάχιστον τα

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

ακόλουθα: α) μία (1) ή περισσότερες σύμβαση/εις παροχής υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου, ήτοι υπηρεσίες συντηρήσεων βαφών κτιρίων, συνολικού ύψους ίσου ή μεγαλύτερου με το πενήντα τις εκατό (50%) του ενδεικτικού προϋπολογισμού της ανάθεσης. Για την απόδειξη των παραπάνω θα πρέπει να διαθέτουν βεβαίωση έγκαιρης και έντεχνης ολοκλήρωσης. Θα πρέπει να γίνεται αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη καθώς και για την επιτυχή ολοκλήρωση ή την πιθανή παράταση του έργου.». Τα ανωτέρω αποτελούν: το μεν πρώτο, κριτήριο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, το δε δεύτερο, κριτήριο τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας και ουδεμία σχέση έχουν με την τεχνική προσφορά που πρέπει να υποβάλουν στην πρώτη φάση του διαγωνισμού οι οικονομικοί φορείς. Άλλωστε και από τη διατύπωση του κριτηρίου της παραγράφου 2.2.5 (... ίσο με το ποσό της σύμβασης), είναι φανερό ότι αφορά τον ανάδοχο και όχι όλους τους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς. Στην παράγραφο 2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής και ειδικότερα στην παράγραφο 2.2.9.1 της Διακήρυξης αναφέρεται: «2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογή. 2.2.9.1. Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών. Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα V το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς.» Δεδομένου ότι όλοι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, κατέθεσαν αρμοδίως ψηφιακά υπογεγραμμένο το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), στην πρώτη φάση του διαγωνισμού, η επιτροπή διαγωνισμού έκρινε ότι όλες οι προσφορές είναι πλήρεις και αποδεκτές, όπως άλλωστε αυτό αποτυπώνεται στο από 30.03.2020 πρακτικό της. Ακόμη και η υπεύθυνη δήλωση που κατατέθηκε

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

από την εταιρία σχετικά με την κάλυψη των απαιτήσεων της Τεχνικής Προσφοράς, θεωρείται μη αναγκαία και ως εκ τούτου περιττή. Τονίζεται ότι η πληρότητα που αναφέρει η προσφεύγουσα σε ότι αφορά το φάκελο της τεχνικής προσφοράς της, συγχέοντας προφανώς τα κριτήρια των παραγράφων 2.2.5 και 2.2.6 της Διακήρυξης με την τεχνική προσφορά, δεν ελέγχθηκε από την επιτροπή διαγωνισμού καθώς αυτό αποτελεί διαδικασία της επόμενης φάσης του διαγωνισμού. Όπως αναφέρεται στο από 30.03.2020 πρακτικό της, η επιτροπή διαγωνισμού έκανε δεκτές όλες τις υποβαλλόμενες προσφορές δεδομένου ότι αυτές ήταν σύμφωνες με τους όρους της διακήρυξης και τις τεχνικές προδιαγραφές της ανάθεσης. Στη συνέχεια, σύμφωνα με το από 31.03.2020 πρακτικό της, η επιτροπή προχώρησε ορθώς στην αποσφράγιση όλων των υποβληθέντων οικονομικών προσφορών Για όλους τους παραπάνω λόγους και δεδομένου ότι η υπ' αριθμ. 96/2015 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου λήφθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4412/16 και των όρων της Διακήρυξης, θα πρέπει να απορριφθεί η προδικαστική προσφυγή της εταιρίας και να μην ακυρωθεί η εν λόγω απόφαση».

9. Επειδή, η παρεμβαίνουσα εταιρεία ως προς τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας ισχυρίζεται, ότι «Α. Ι. Η υπό εξέταση απόφαση 96/2020 της Οικονομικής Επιτροπής, ορθώς και με πλήρη αιτιολογία, που προκύπτει και από το από 14-4-2020 πρακτικό της αρμόδιας Επιτροπής Διαγωνισμού, απέρριψε την προσφορά της προσφεύγουσας ως ασυνήθιστα χαμηλή, σύμφωνα με το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016, από τις διατάξεις του οποίου συνάγεται ότι η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να πλήξει την επί ίσοις όροις συμμετοχή των ενδιαφερομένων στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. Περαιτέρω, η υποβολή ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς -ως τέτοιας προφανώς νοούμενης και της οικονομικής προσφοράς που αν και φαίνεται ότι καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων υπηρεσιών δεν καταλείπει εύλογο εργολαβικό

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

κέρδος, δηλαδή χρηματικό όφελος τέτοιας έκτασης που να δικαιολογεί τη συμμετοχή στη διαδικασία του διαγωνισμού-διακινδυνεύει και το δημόσιο συμφέρον, στο μέτρο που ο ανάδοχος ενδέχεται, κατά λογική ακολουθία, να επιχειρήσει κατά την εκτέλεση της σύμβασης να καλύψει τη ζημία που υφίσταται, εξαιτίας του αδικαιολόγητα χαμηλού τιμήματος, σε βάρος της ποιότητας ή και της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (πρβλ ΑΕΠΠ 979/2018). Εξάλλου, σύμφωνα με το ΔΕΕ εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες προσφορές. (βλ. συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani (2001) Συλλογή 1-9233 σκ.55). Εν προκειμένω, λόγω της υποβληθείσας ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, η προσφεύγουσα κλήθηκε όπως παράσχει όποιες διευκρινήσεις έκρινε σκόπιμες προκειμένου να δικαιολογήσει το ύψος της προσφοράς της, έχοντας τη δυνατότητα να αναφερθεί σε όσα ενδεικτικά παρατίθενται στο άρθρο 88 παρ. 2 του Ν. 4412.2016 ιδίως σε: α) οικονομικά χαρακτηριστικά των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διέθετε για την παροχή των υπηρεσιών, γ) πρωτοτυπία των υπηρεσιών που προτείνονται, δ) συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89. Αντ' αυτού, η προσφεύγουσα όλως αορίστως και παρελκυστικώς περιορίστηκε σε συγκριτική παράθεση προηγούμενων διαγωνισμών, οι οποίοι ουδόλως αφορούσαν το αυτό αντικείμενο, ούτε ήταν της ίδιας κλίμακας, ούτε της ίδιας σύνθεσης εργασιών, προσπαθώντας να δημιουργήσει λανθασμένες εντυπώσεις και να παραπλανήσει την Αρχή. Πιο συγκεκριμένα: Σύγκριση προσφοράς μας στον εν λόγω διαγωνισμό υπηρεσιών Βαφών Δ. σε σχέση με προσφορές άλλων έργων σε άλλους Δήμους: Στα έργα συντηρήσεων στα οποία

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

μειοδοτήσαμε σε άλλους Δήμους και στα οποία αναφέρεται η προσφεύγουσα, πράγματι υπήρξαν ποσοστά έκπτωσης άνω των 50% από πληθώρα εταιρειών, μεταξύ των οποίων και η δική μας. Αυτό όμως που αποκρύπτει η προσφεύγουσα να αναφέρει, είναι ότι οι τιμές μονάδος για τα αντίστοιχα άρθρα χρωματισμών, επιχρισμάτων κτλ είναι υπερδιπλάσιες, λόγω των δεσμευτικών τιμολογίων της Υ.Α. ΔΝΣγ/οικ.35577/ΦΝ 466/4.5.2017 του Υπουργού Υποδομών & Μεταφορών «Κανονισμός Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών για δημόσιες συμβάσεις έργων» (χωρίς να υπολογίζουμε καν το Ε.Ο 18%) από αυτές του εν λόγω διαγωνισμού Υπηρεσιών στις 23/3/2020 του Δήμου (Ενδεικτικά αναφέρουμε: Άρθρο Προϋπολογισμού Μελέτης Χρωματισμών στα έργα Συντηρήσεων Κτιρίων Δήμου 10,10€/μ² (+ ΕΟ 18%)-σε σχέση με 5,00€/μ² προϋπολογισμού μελέτης υπηρεσιών βαφών Δήμου, Άρθρο Προϋπολογισμού Μελέτης Επιχρισμάτων Συντηρήσεων Κτιρίων Δήμου 13,50€/μ² -σε σχέση με 5,00€/μ² στον προϋπολογισμό υπηρεσιών βαφών Δήμου). Μάλιστα, στους διαγωνισμούς των έργων, υπήρχαν και πρόσθετες προσαυξήσεις των τιμών σε χρωματισμούς και επιχρίσματα π.χ για προετοιμασία χρωματισμών, για το ύψος που λαμβάνουν χώρα οι εργασίες, άρθρα ικριωμάτων και αναρτημένων δαπέδων εργασιών που καθιστούν τις τελικές τιμές αποζημίωσης πολύ ανώτερες και πολύ πιο συμφέρουσες από αυτές των υπηρεσιών βαφών. Σε κάθε περίπτωση οι τιμές των αντίστοιχων άρθρων δεν είναι συγκρίσιμες (τουναντίον των συγκεκριμένων έργων ήταν πολύ συμφερότερες ακόμη και με αρκετά υψηλότερα ποσοστά έκπτωσης) και η επίκληση των ποσοστών έκπτωσης, μεταξύ ανόμοιων μελετών ως μέτρο σύγκρισης, αποσκοπεί στο να μπερδέψει και να παραπλανήσει την Επιτροπή Διαγωνισμού και την ΑΕΠΠ εν προκειμένω. Ενδεικτικά παραθέτουμε συγκριτικό πίνακα (συνημμένο Ι). Σύγκριση διαγωνισμού υπηρεσιών βαφών 2018 Δήμου με διαγωνισμό υπηρεσιών βαφών 2020 Δήμου: Η προσφεύγουσα στην προσπάθειά της να αιτιολογήσει τις χαμηλές προσφορές, χρησιμοποιεί ως μέτρο σύγκρισης τη δική μας προσφορά για τον αντίστοιχο διαγωνισμό εν έτει 2018, αναφέροντας-ψευδώς- ότι αποτελούν ίδιους διαγωνισμούς αναφέροντας και συγκρίνοντας παραπλανητικά τα ποσοστά έκπτωσης και όχι τις τιμές μονάδος που εμείς δώσαμε σε σχέση με

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

αυτήν. Η αλήθεια είναι α) Ο διαγωνισμός του 2018 αφορούσε, σε σύνολο σχεδόν όλων των συγκροτημάτων κτιρίων, επιχρίσματα και βαφές μόνο εσωτερικά των κτιρίων. Αντίθετα ο εν λόγω διαγωνισμός 2020, αφορά συγκροτήματα κτιρίων που οι εργασίες αποκατάστασης και βαφής αφορούν εξωτερικές όψεις (τα οποία οι διαγωνιζόμενοι οφείλαμε να λάβουμε γνώση, να επισκεφτούμε και να ελέγξουμε προ της σύνταξης προσφοράς) β) παραλείπει να εξηγήσει ότι το έντυπο οικονομικής προσφοράς δεν έχει ενιαίο ποσοστό έκπτωσης, ούτε περιορισμό στην ομαλότητα τιμών, παρά συμπληρώνεις επιθυμητή τιμή μονάδος με μέγιστο όριο τιμής. Αυτό σημαίνει ότι στον αντίστοιχο διαγωνισμό Δήμου του 2018, που αφορούσε εργασίες εσωτερικά των κτιρίων, οι αντίστοιχες τιμές μονάδος που προσφέραμε για τις συγκεκριμένες εργασίες είναι υψηλότερες από τις αντίστοιχες τιμές μονάδος της προσφεύγουσας, κι αν προσομοιάζουν τα συνολικά ποσοστά έκπτωσης. Αντιθέτως οι τιμές μονάδος που προσφέραμε στον φετινό διαγωνισμό είναι διαφορετικές καθώς η μορφή, η δυσκολία, το είδος, οι ποσότητες και κυρίως η φύση των εξωτερικών εργασιών δεν έχουν ουδεμία σχέση με το αντικείμενο των εσωτερικών εργασιών του διαγωνισμού του 2018. Προς διευκόλυνσή σας, παραθέτουμε σχετικό ενδεικτικό πίνακα (συνημμένο II).

3. Αντικειμενικοί λόγοι ανατιολόγητης προσφοράς προσφεύγουσας: α) Η εταιρεία και δεν έχει ούτε ένα άτομο προσωπικό καθώς και καθόλου ικριώματα ιδιοκτησίας της, σε αντίθεση με εμάς. Αυτό σημαίνει ότι λόγω αναγκαστικής χρησιμοποίησης υπεργολάβων χρωματισμών και ικριωμάτων, το κόστος της είναι ανταγωνιστικά υψηλότερο, συνεπώς δεν θα ήταν λογικό να έχει ακόμη υψηλότερα ποσοστά έκπτωσης από εταιρείες που μπορούν να εκτελούν τις συγκεκριμένες εργασίες αυτόνομα. β) Μια απλή έρευνα αγοράς τιμών χονδρικής και καλυπτικότητας υλικού ανά τετραγωνικού επιφάνειας, σε όλες τις αναγνωρισμένες και επώνυμες εταιρείες χρωμάτων (.....,, κ.α) καταδεικνύει ότι οι τιμές μονάδος της προσφεύγουσας στον εν λόγω διαγωνισμό δεν αρκούν ούτε καν για τις αγορές χρωμάτων (το ίδιο ισχύει και για τον ικριώματα όσον αφορά τιμή αποζημίωσης άρθρου και τιμή ενοικίασης στην αγορά). Πώς επομένως είναι δυνατόν η προσφεύγουσα να μπορεί να ολοκληρώσει έντεχνα και απρόσκοπτα μια τέτοια σύμβαση όταν όλες οι τιμές αποζημίωσης είναι ζημιογόνες; Το

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

ποσοστό εργατικής δαπάνης ΙΚΑ στις συμβάσεις υπηρεσιών είναι ανώτερο από το ποσοστό δαπάνης ΙΚΑ στις αντίστοιχες συμβάσεις έργων, γεγονός που καθιστά -λογικά- χαμηλότερες τις εκπτώσεις σε διαγωνισμούς υπηρεσιών και για αυτόν τον λόγο. Το γεγονός δε αυτό, όπως και όλα τα παραπάνω, δημιουργεί και επιπλέον ερωτηματικά ως προς τη ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά του προσφεύγοντος και αν πράγματι γνώριζε τη διαφοροποίηση αυτή, έτσι ώστε να υποβάλλει μία ρεαλιστική προσφορά. Αναμφίβολα, από τα διαλαμβανόμενα στην απάντησή του προς το Δήμο αλλά και από το περιεχόμενο της προσφυγής, προκύπτει πως ο προσφεύγων ουδόλως έλαβε υπόψη όλα τα ανωτέρω, σε περίπτωση δε που το είχε κάνει, θα είχε ενδελεχώς αναφερθεί σε αυτά με το έγγραφό του. Η προσφεύγουσα κατέθεσε το έγγραφο των εξηγήσεων αφενός εκπροθέσμως, αφετέρου κατά παράβαση ουσιώδους τύπου, σε έντυπη μορφή στο πρωτόκολλο του Δήμου και όχι μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία : [...] οι προσκλήσεις των αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων προς τους οικονομικούς φορείς, οι διευκρινίσεις- συμπληρώσεις των τελευταίων προς τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς καθώς και κάθε άλλη επικοινωνία μεταξύ οικονομικών φορέων και αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων πραγματοποιούνται μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του Συστήματος. (άρθρο 16 παρ.3 της Απόφασης Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης 56902/215/19.05.2017-ΦΕΚ 1924/02.06.2017 τεύχος Β'). Συναφώς, οι παρεχόμενες διευκρινήσεις και συναφώς η προσφορά της προσφεύγουσας, σε κάθε περίπτωση θα έπρεπε να απορριφθούν λόγω απαραδέκτου. Η απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας έγινε κατόπιν ελέγχου και αξιολόγησης των διευκρινήσεων που κατέθεσε, από την αρμόδια Επιτροπή Διαγωνισμού, η οποία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (άρθρο 221 του Ν. 4412/2016) αλλά και τη διακήρυξη (άρθρο 3) γνωμοδότησε στο αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας, ήτοι στην Οικονομική Επιτροπή. Εξάλλου, ακόμη και ήθελε θεωρηθεί πως την πρόσκληση για την παροχή διευκρινήσεων έπρεπε να αποστείλει η Οικονομική Επιτροπή, διαδικασία που βεβαίως ουδόλως ερείδεται σε διάταξη νόμου αλλά και ούτε θα μπορούσε πρακτικά να είναι εφικτή, το κρίσιμο είναι ποιο τελικά είναι το αποφαινόμενο όργανο, το οποίο και καταλήγει στην απόρριψη της προσφοράς,

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

εν προκειμένω, η Οικονομική Επιτροπή με την με αριθμ. 96/2020 απόφασή της. Συναφώς από τα ανωτέρω προκύπτει πως ο πρώτος λόγος της προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Σε ό,τι αφορά στο δεύτερο λόγο της προσφυγής, πως θα έπρεπε να απορριφθεί η προσφορά μας λόγω ελλείψεων του φακέλου της τεχνικής προσφοράς, τούτος είναι επίσης απορριπτός, καθώς όπως προκύπτει από το από 30-3-2020 πρακτικό αποσφράγισης-αξιολόγησης των προσφορών, η προσφορά μας, περιείχε στο φάκελο των δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνική προσφορά το σύνολο των προβλεπόμενων από τη διακήρυξη και επιπλέον κάλυπτε όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται».

10. Επειδή, με το ως άνω υπόμνημα της η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι «...Στον διαγωνισμό με Α/Α, αιτιολόγηση της προσφοράς της οριστικής μειοδότης εταιρίας «, παρά το γεγονός ότι είχε προσφέρει έκπτωση 51,92% (μεγαλύτερη της επίμαχης δικής μας). Για ποιον λόγο άραγε ζητήθηκε αιτιολόγηση από την έκπτωση του 60% ενώ η επόμενη δεν απείχε πολύ; Αν η αιτιολογία ήταν ότι υπερέβαινε το 50% δεν θα έπρεπε να ζητηθεί αιτιολόγηση και από την έκπτωση του 51,92%; Σε ό,τι αφορά τον ισχυρισμό ότι «ψευδώς και ανακριβώς η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι «πρόκειται για τις ίδιες ακριβώς εργασίες συντηρήσεως» μεταξύ της υπ' αριθμ. .../2018 μελέτης, ο διαγωνισμός της οποίας διαγωνισμού κατακυρώθηκε υπέρ της εταιρίας «.....» με ποσοστό έκπτωσης 51,92%, και της .../2020 μελέτης που αφορά την επίμαχη υπό ανάθεση σύμβαση» σημειωτέα τα ακόλουθα: Οι μελέτες .../2018 και η .../2020 είναι πανομοιότυπες, με τις εξής μερικές διαφοροποιήσεις που φαίνονται στους δύο επισυναπτόμενους πίνακες – ενδεικτικούς προϋπολογισμούς – τιμολόγια μελέτης των δύο μελετών (και όχι από τον πίνακα των απόψεων της Υπηρεσίας, στον οποίο γίνεται χρήση των ελάσσονος σημασίας στοιχείων (βλ. Πίνακα Α) στον οποίο φαίνονται και οι τρεις, εκτός της δικής μας, προσφορές στον επίμαχο διαγωνισμό που είναι όλως τυχαίως κατά ποσοστό 80-90% πανομοιότυπες ως προς τις επιμέρους προσφορές στις τιμές

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

μονάδος της μελέτης. Οι μόνες διαφοροποιήσεις λοιπόν που υπάρχουν μεταξύ των δύο μελετών είναι οι εξής: Α) Στη μελέτη .../2018 υπάρχει το άρθρο των προσαυξήσεων της τιμής των εξωτερικών χρωματισμών λόγω ύψους (σε ποσότητα 17.400m²) και της επενδύσεως των ικριωμάτων, ενώ στη μελέτη .../2020 υπάρχει μόνο το άρθρο των ικριωμάτων (σε ποσότητα 21.000m²). Το άρθρο της προσαύξησης της τιμής των χρωματισμών λόγω ύψους (17.400m²) της μελέτης .../2018 αντιστοιχεί σε περίπου 30.000m² εξωτερικών επιφανειών με την ερμηνεία των όρων και της περιγραφής του αναλυτικού τιμολογίου του συγκεκριμένου άρθρου. Το μόνο άρθρο που αναφέρεται σε εσωτερικούς χρωματισμούς είναι το άρθρο α/α 5 (πλαστικοί χρωματισμοί σατινέ) δαπάνης 11.000€ που μαζί με χρωματισμούς σωληνώσεων και ξύλινων εσωτερικών επιφανειών ανέρχονται σε 20.000€ περίπου ή σε ποσοστό 12% εσωτερικών χρωματισμών του προϋπολογισμού της μελέτης. Σε αυτό συνηγορεί άλλωστε και η συνημμένη τεχνική έκθεση της μελέτης .../2018 η οποία αναφέρεται σε εξωτερικές εργασίες βαφών σχολικών και δημοτικών κτιρίων σε ποσοστό άνω του 80% (σημειωτέον ότι η προσφορά πάντα δίνεται με βάση την τεχνική έκθεση, το τιμολόγιο και τον προϋπολογισμό της μελέτης). Βάσει αυτών των δεδομένων δόθηκε και η προσφορά της «» (51,92%) για τη μελέτη 67/2018 για εξωτερικούς χρωματισμούς. Φυσικά είναι περιττό να τονιστεί ότι τα άρθρα του τιμολογίου των βαφών και στις δύο μελέτες .../2018 και .../2020 είναι πανομοιότυπα ως προς την περιγραφή και τις τιμές μονάδος (βλ. πίνακα Α). Β) Στη μελέτη .../2020 υπάρχει ένα πολύ μεγάλο ποσοστό (της τάξης του 22%) για εξωτερικές καθαιρέσεις και επιχρίσματα που δεν εντοπίζονται εκ πρώτης όψεως δια γυμνού οφθαλμού, παρά μόνο διακρίνεται ένα απαιτούμενο ποσοστό των συνολικών εξωτερικών επιφανειών προς επισκευή, της τάξης του 3%, όσο και στη μελέτη .../2018 (και για τον λόγο αυτό τα ποσοστά έκπτωσης της «» για τα άρθρα αυτά της μελέτης είναι της τάξης του 25% έως 91%(!), προφανώς με το σκεπτικό της μη αναγκαιότητας για την εκτέλεσή τους, γιατί δεν είναι δυνατόν μια σοβαρή εταιρία να δίνει τιμή προσφοράς για τα επιχρίσματα 1€/m² (!!), δηλαδή έκπτωση 91,15% (!!!!) εκτός μόνο αν προβλέπει ότι δεν πρόκειται να εκτελεστούν). 5. Στις 17/12/2019, 3 μήνες πριν από τον επίμαχο διαγωνισμό του Δήμου για τη μελέτη/2020, η «

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

.....» συμφερόντων μειοδότησε σε διαγωνισμό του Δήμου με ποσοστό 66,25% για την επισκευή και συντήρηση δημοτικών κτιρίων, με το κονδύλιο των χρωματισμών – επιχρισμάτων να ανέρχεται στο 48% των οικοδομικών εργασιών, ενώ εμείς προσφέραμε στον αντίστοιχο διαγωνισμό πολύ μικρότερη έκπτωση 54,49% (5ος μειοδότης), όπως φαίνεται και από το πίνακα Α/Α του ΕΣΗΔΗΣ που επισυνάπτουμε. Στη συγκεκριμένη προσφορά η τιμή του βασικού κονδυλίου των εξωτερικών χρωματισμών που δόθηκε από την εταιρία «.....» ήταν 2,72€/τμ.(χωρίς το εργολαβικό όφελος 18% το οποίο όμως καλύπτει τις ασφαλιστικές εισφορές της ανακαίνισης των χρωματισμών που είναι απαιτητές και πρέπει να καταβληθούν για τα έργα αυτά που έχουν εργολαβικό όφελος). Η προσφορά μας ήταν στο συγκεκριμένο άρθρο κατά 7% μικρότερη από αυτή της «.....». Σημειωτέον ότι στο ως άνω έργο του Δήμου (Α/Α), η τιμή εξωτερικών χρωματισμών δεν είναι 10,10€/m² αλλά 8,00€/m² - με έκπτωση 60% και όφελος 18% αλλά και με απογραφή στον ΕΦΚΑ του έργου και πληρωμή των ασφαλιστικών εισφορών (18% για ανακαίνισεις χρωματισμών) σε σχέση με τα 5,00€/m² με έκπτωση 44,78% στον υπόψη προϋπολογισμό βαφών του Δήμου Συνεπώς η διαφορά είναι πολύ μικρή. Περαιτέρω, ως προς τον συγκριτικό πίνακα που παρουσιάζει (συνημμένο Ι), παρατηρούμε ότι αφορά σε άρθρα δευτερεύουσας σημασίας π.χ. το άρθρο α/α 1 του πίνακα για εξωτερικούς χρωματισμούς έχει στον προϋπολογισμό της μελέτης ποσότητα μόνο 750τμ, καθώς και τα άρθρα α/α 15 και α/α 17 (ικριώματα και επενδύσεις) έχουν ποσότητα μόλις 250τμ, των πετασμάτων (α/α 16) μόλις 20τμ κλπ κλπ. Η τιμή του άρθρου α/α 1 των εξωτερικών χρωματισμών με την προσαύξηση των ικριωμάτων, με έκπτωση 63% και όφελος 18% ανέρχεται σε (10,10€/τμ + 0,38€/τμ *0,34) *1,18 *0,37 =) 4,46€/τμ, ενώ στη μελέτη 8/2020 η προσφορά μας στο αντίστοιχο άρθρο με τα ικριώματα ανέρχεται σε 2,54€/τμ + 1,65 €/τμ = 4,19€/τμ το οποίο είναι περίπου ίσο με το 4,46€/τμ που προσέφερε η παρεμβαίνουσα στο Δήμο Σημειωτέον ότι σκοπίμως δεν αναφέρεται στον πρόσφατο διαγωνισμό στις 13/12/2019 (.....ΕΣΗΔΗΣ) οπου μειοδότησε η παρεμβαίνουσα με ποσοστό της τάξης του 66,25%, στο αντίστοιχο άρθρο των εξωτερικών χρωματισμών με ποσότητα 5.000 τμ η τιμή μονάδας είναι

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

8€/τμ μαζί με τα ικριώματα αφού το άρθρο των ικριωμάτων αναφέρεται μόνο σε ποσότητα 50τμ οπότε η τιμή προσφοράς με την έκπτωση 66% και το όφελος 18% ανέρχεται σε $8,00€/τμ * 0,34 * 1,18 = 3,21€/τμ$ αρκετά μικρότερη από τη δική μας προσφορά, τρεις μήνες μετά, στις 23/2/2020 που ανέρχεται σε 4,19€/τμ όπως αναλύεται παραπάνω. Τα ίδια ισχύουν και ως προς τον συνημμένο πίνακα II που συντάχτηκε με κονδύλια δευτερεύουσας σημασίας. Ως προς την αναφορά στις απόψεις της Τεχνικής Υπηρεσίας ότι στην τεχνική έκθεση δεν αναφέρεται καμιά απολύτως τεχνική απαίτηση, προδιαγραφή ή ικανότητα την οποία πρέπει να διαθέτει ο υποψήφιος οικονομικός φορέας, όλα αυτά αναφέρονται και είναι απαιτητά στη διακήρυξη της μελέτης που είναι ισχυρότερη της τεχνικής έκθεσης».

11. Επειδή, στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016, υπό τον τίτλο «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18. [...]» και στο άρθρο 89 παρ. 2 του ίδιου νόμου, υπό τον τίτλο «Δικαιολογητικά σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές», ορίζεται ότι: «Για την απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 88, ο προσφέρων προσκομίζει, εντός της τεθείσας προθεσμίας, τα παρακάτω: α) αναφορά στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ), στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, και β) δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτουν οι νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές τους». Στο δε άρθρο 18 του ανωτέρω νόμου ορίζεται ότι: «[...] 2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους...3. Οι ανάδοχοι δημοσίων συμβάσεων εντάσσονται κατά προτεραιότητα στα προγράμματα επιθεωρήσεων και ελέγχων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), σύμφωνα με το π.δ. 113/2014 (Α' 180) και του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων, σύμφωνα με το π.δ. 100/2014 (Α' 167), εφόσον πληρούν τα ειδικότερα κριτήρια που ορίζονται στις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών. 4. Η υποχρέωση της παραγράφου 2: (α)επισημαίνεται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 53 και (β) αποτελεί ειδικό όρο της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 130. 5. Η αθέτηση της υποχρέωσης της παραγράφου 2 συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα κατά την έννοια της περίπτωσης θ' της παραγράφου 4

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

του άρθρου 73, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις [...]. Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 100 του ίδιου Νόμου ορίζονται τα ακόλουθα: «Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών. 1. Το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας αποσφράγισης των προσφορών την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή από τη σχετική πρόσκληση. Η αποσφράγιση διενεργείται δημόσια, παρουσία των προσφερόντων/συμμετεχόντων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους, οι οποίοι λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς, όπως ειδικότερα ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 21. Η αποσφράγιση διενεργείται δημόσια. 2. Τα επιμέρους στάδια στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, όταν οι εν λόγω διαδικασίες δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, έχουν ως εξής: α) Αποσφραγίζεται ο κυρίως φάκελος προσφοράς, ο φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής στην ανοικτή διαδικασία, καθώς και ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς, εφόσον προβλέπεται η υποβολή της στα έγγραφα της σύμβασης, μονογράφονται δε και σφραγίζονται από το αρμόδιο όργανο όλα τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται κατά το στάδιο αυτό και η τεχνική προσφορά, ανά φύλλο. Το αρμόδιο όργανο καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου. Οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών δεν αποσφραγίζονται, αλλά μονογράφονται και σφραγίζονται από το παραπάνω όργανο και τοποθετούνται σε ένα νέο φάκελο ο οποίος επίσης σφραγίζεται και υπογράφεται από το ίδιο όργανο και φυλάσσεται, προκειμένου να αποσφραγισθεί την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή την πρόσκληση. β) Στη συνέχεια το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και συντάσσει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και την αποδοχή ή/και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών με βάση το κριτήριο ανάθεσης των εγγράφων της

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

σύμβασης. γ) Οι κατά τα ανωτέρω σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των λοιπών στοιχείων των προσφορών, αποσφραγίζονται κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή την ειδική πρόσκληση και ακολουθεί σχετική ανακοίνωση τιμών. Για όσες προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές κατά τα προηγούμενα ως άνω στάδια α' και β' οι φάκελοι της οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται. 4. Τα αποτελέσματα κάθε σταδίου επικυρώνονται με απόφαση του αποφαινόμενου οργάνου της αναθέτουσας αρχής, η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες ή στους συμμετέχοντες μαζί με αντίγραφο των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών του αντίστοιχου σταδίου. Ειδικά, για τις συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, πλέον ΦΠΑ, που δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, εκδίδεται μία απόφαση, κατά τα ανωτέρω, ανεξαρτήτως του κριτηρίου ανάθεσης. Για τις συμβάσεις με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μόνο βάσει τιμής ανεξαρτήτως ποσού και ανεξαρτήτως διαδικασίας, εκδίδεται μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα: α) όλων των σταδίων της παραγράφου 2 στην περίπτωση ανοικτής διαδικασίας και β) του δεύτερου σταδίου, ήτοι της υποβολής προσφορών, στην περίπτωση κλειστής διαδικασίας και ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση. Κατά των ανωτέρω αποφάσεων χωρεί ένσταση, σύμφωνα με το άρθρο 127 για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία έως και εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, προ ΦΠΑ, ή η, σύμφωνα με το άρθρο 360, προδικαστική προσφυγή για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, προ ΦΠΑ. γ) για τις συμβάσεις που διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μόνο βάσει τιμής ανεξαρτήτως ποσού και ανεξαρτήτως διαδικασίας, αποσφραγίζονται οι φάκελοι δικαιολογητικών, τεχνικής και οικονομικής προσφοράς όλων των διαγωνιζόμενων για όλα τα στάδια και εκδίδεται μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα α) όλων των σταδίων της παραγράφου 2 στην περίπτωση ανοικτής διαδικασίας και β) του δεύτερου σταδίου, ήτοι της υποβολής προσφορών, στην περίπτωση κλειστής διαδικασίας και ανταγωνιστικής

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

διαδικασίας με διαπραγμάτευση 5. Σε όλες τις διαδικασίες κατά την αποσφράγιση, αντί της μονογραφής που θέτει το αρμόδιο όργανο επί των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, μπορεί να γίνεται χρήση μηχανικού μέσου (διάτρηση), με το οποίο θα αποτυπώνεται η ημερομηνία και η ώρα αποσφράγισης. 6. Τα παραπάνω οριζόμενα στις παραγράφου 1 έως 3 προσαρμόζονται για τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών που διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 36, με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 36. (Όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 27 του άρθρου 22 του ν. 4412/2016.).....». Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 221 του Ν. 4412/2016 («Όργανα διενέργειας διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων»), «1. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, τα όργανα που γνωμοδοτούν προς τα αποφαινόμενα όργανα («γνωμοδοτικά όργανα») έχουν ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) αξιολογούν τις προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής των προσφερόντων ή υποψηφίων, β) ελέγχουν την καταλληλότητα των προσφερόντων ή υποψηφίων για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, γ) ελέγχουν και αξιολογούν τις προσφορές, δ) στο πλαίσιο ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες ή υποψηφίους, ε) εισηγούνται τον αποκλεισμό των προσφερόντων ή υποψηφίων από τη διαδικασία, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων, την αποδέσμευση των εγγυήσεων, τη ματαίωση της διαδικασίας, στ) γνωμοδοτούν για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης, ζ) στο στάδιο της εκτέλεσης γνωμοδοτούν για κάθε θέμα που ανακύπτει από τη σύμβαση και ιδίως επί της παράτασης του συμβατικού χρόνου, κάθε άλλης τροποποίησης της σύμβασης και της έκπτωσης του αναδόχου και η) γνωμοδοτούν για τις προβλεπόμενες στον παρόντα νόμο ενστάσεις και προσφυγές που υποβάλλονται ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ή της Προϊσταμένης Αρχής κατά το στάδιο της ανάθεσης και εκτέλεσης».

12. Επειδή, στο άρθρο 3 της Διακήρυξης του εν λόγω διαγωνισμού και ειδικότερα στην παράγραφο 3.1.2 αναφέρεται: «3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών.

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο Σύστημα οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων. Ειδικότερα: α) το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο καταχωρεί όσους υπέβαλαν προσφορές, καθώς και τα υποβληθέντα αυτών δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτών σε πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη του οργάνου. β) Στη συνέχεια το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση μόνο των τεχνικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη. Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας και συντάσσεται πρακτικό για την απόρριψη όσων τεχνικών προσφορών δεν πληρούν τους όρους και τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και την αποδοχή όσων τεχνικών προσφορών αντίστοιχα πληρούν τα ανωτέρω. Για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών μπορεί να συντάσσεται ενιαίο πρακτικό, το οποίο κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», μόνο στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να ορίσει την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης του (υπο)φακέλου των οικονομικών προσφορών. γ) Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποσφραγίζονται, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση οι φάκελοι όλων των υποβληθεισών οικονομικών προσφορών. δ) Το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών των προσφερόντων, των οποίων τις τεχνικές προσφορές και τα δικαιολογητικά συμμετοχής έκρινε πλήρη και σύμφωνα με τους όρους και τις απαιτήσεις της παρούσας και συντάσσει πρακτικό στο οποίο εισηγείται αιτιολογημένα την αποδοχή ή απόρριψή τους, την κατάταξη των προσφορών και την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου. Το εν λόγω πρακτικό κοινοποιείται από το ως άνω όργανο, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας», στην αναθέτουσα αρχή προς έγκριση. Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 ν. 4412/2016 Στη συνέχεια εκδίδεται από την αναθέτουσα αρχή μια απόφαση, με την οποία επικυρώνονται τα αποτελέσματα όλων των ανωτέρω σταδίων («Δικαιολογητικά Συμμετοχής», «Τεχνική Προσφορά» και «Οικονομική Προσφορά»), η οποία κοινοποιείται με επιμέλεια αυτής στους προσφέροντες μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του συστήματος ΕΣΗΔΗΣ, μαζί με αντίγραφο των αντίστοιχων πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών των ως άνω σταδίων. Κατά της ανωτέρω απόφασης χωρεί προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3.4 της παρούσας».

13. Επειδή, από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτουν τα ακόλουθα. Οι διατάξεις του άρθρου 88 του ν.4412/2016 επιβάλλουν το πρώτον στις αναθέτουσες αρχές την υποχρέωση να ελέγχουν την σύνθεση των προσφορών που κατατίθενται σε μια διαγωνιστική διαδικασία, οι οποίες *prima facie* φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές και να ζητούν από τις υποψήφιες εταιρείες να προσκομίσουν τα αναγκαία δικαιολογητικά στοιχεία που θα αποδεικνύουν ότι οι προσφορές τους είναι σοβαρές και βιώσιμες καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Η διάταξη του άρθρου 88 του ν.4412/2016 απαιτεί στις περιπτώσεις αυτές ένα ουσιαστικό διάλογο μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και της υποψήφιας εταιρείας, ο οποίος πρέπει να λαμβάνει χώρα σε χρόνο κατάλληλο, ήτοι κατά την αξιολόγηση των προσφορών και πριν τη λήψη της απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης, με σκοπό, το μεν, να αποτραπούν αυθαίρετες εκτιμήσεις της αναθέτουσας αρχής, το δε, να διασφαλιστεί ο πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ των υποψηφίων αναδόχων. Υπό την έννοια αυτή, και προκειμένου ο υποψήφιος ανάδοχος να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει για την αιτιολόγηση της προσφοράς του στην αναθέτουσα αρχή τα στοιχεία που έχουν κατ' αυτόν θετική επίδραση στο κόστος εκτέλεσης του υπό ανάθεση έργου, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ζητήσει διευκρινίσεις από τον προσφέροντα αποστέλλοντας πρόσκληση. Η πρόσκληση προς τον προσφέροντα και οι διευκρινίσεις από αυτόν, συνιστούν έναν κατ' αντιπαράθεση διάλογο διεξαγόμενο σε εύθετο χρόνο (βλ. Δ. Ράικος, Δημ. Συμβάσεις, σελ 862), ώστε ο προσφέρων να αποδείξει ότι η προσφορά του είναι σοβαρή ενώ και η

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

αναθέτουσα αρχή να μην καταλήξει σε αυθαίρετες εκτιμήσεις, (βλ. ΔΕΚ Υπόθ. C-599/10 σκ. 29, C-285/99 & 286/99 σκ.57). Ο προσφέρων δύναται να υποβάλει όλες τις διευκρινίσεις που κρίνει σκόπιμες, με βάση την φύση και τα χαρακτηριστικά της σύμβασης, (βλ. ΔΕΚ Υπόθ. C-568/13 σκ. 50), οι οποίες δεν είναι εξαντλητικές ούτε επιτρέπεται ο αποκλεισμός ορισμένων ειδών διευκρινίσεων, (βλ. ΔΕΚ Υπόθ. C-599/10 σκ. 28, Υπόθ. C-285/99 & 286/99 σκ. 82, 83, 85). Απόκειται, εντέλει, στην αναθέτουσα αρχή να διατυπώνει με σαφήνεια την πρόσκληση που αποστέλλει στους φορείς ώστε να αποδείξουν λυσιτελώς την σοβαρότητα της πρότασής τους, (βλ. ΔΕΚ Απόφ. C-599/10 σκ. 31) προκειμένου η τελευταία να αξιολογήσει το σύνολο των υποβαλλομένων με τις αιτιολογήσεις στοιχείων και να κρίνει επ' αυτών με αιτιολογημένη κρίση της, πριν την απόφαση της για την αποδοχή ή την απόρριψη της κρινόμενης προσφοράς. Ειδικότερα πρέπει αυτή να κρίνει εάν όντως συντρέχουν στην προκειμένη περίπτωση οι ευνοϊκές εκείνες συνθήκες υπό τις οποίες αυτός μπορεί να εκτελέσει το έργο και οι οποίες πράγματι δικαιολογούν την οικονομία που ο προσφέρων προβάλλει ότι επιτυγχάνει με την συνδρομή τους, ώστε τελικώς να αξιολογηθεί ως αιτιολογημένη με τα αποδεικνυόμενα μεγέθη η υποβαλλόμενη προσφορά του (πρβλ ΔΕΕ απόφαση της 29^{ης} Μαρτίου 2012, C-599/2008). Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή όφειλε, επαληθεύοντας τα στοιχεία της ένδικης προσφοράς με βάση την αιτιολόγηση που υποβλήθηκε, να αποφασίσει αιτιολογημένα αν θα δεχθεί ή θα απορρίψει την προσφορά, προσδιορίζοντας κατά τρόπο συγκεκριμένο, σε περίπτωση απόρριψης της προσφοράς, τα σημεία της αιτιολόγησης τα οποία κρίνει ανακριβή ή ανεπαρκή (πρβλ. Ε.Α. 841/2010, 866, 1208/2008, 867/2006). Εκ τούτων παρέπεται ότι, η αξιολογική κρίση στις σχετικές διευκρινήσεις επί της εκάστοτε κατατεθείσας προσφοράς υποψηφίας αναδόχου εταιρείας πρέπει να γίνεται πρωτογενώς από την αναθέτουσα αρχή. Η τελευταία οφείλει να προβεί σε ευρύ έλεγχο ουσίας των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, ενώ οι κρίσεις αυτής υπόκεινται σε έλεγχο αιτιολογίας από το αρμόδιο δικαστικό όργανο (βλ. ΔΕφΠατρ 32/2019).

14. Επειδή, επί τη βάσει της ανάλυσης που προηγήθηκε και αναφορικά με τον πρώτο λόγο προσφυγής, επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο του διαλόγου που αναπτύσσεται μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου προκειμένου

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να μην απορρίπτει άνευ ετέρου την προσφορά, αλλά να ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις ή να ερωτά σχετικώς τον προσφέροντα, εφόσον εντοπίζει ζητήματα που δημιουργούν δικαιολογημένα ερωτήματα, έχει αμφιβολίες για την ερμηνεία τους και την εφαρμογή τους στην προκειμένη διαδικασία, έχει ανάγκη περισσότερες ειδικές πληροφορίες για κάποιες πτυχές της οικονομικής προσφοράς του υποψηφίου και εν γένει δεν δύναται να καταλήξει σε βεβαία κρίση. Από την άλλη πλευρά, η πληρότητα σε αρχικές του εξηγήσεις, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να κρίνει αν θα τις απορρίψει ως ανεπαρκείς ή θα καλέσει τον προσφέροντα για περαιτέρω απαντήσεις και συμπληρώσεις, θα πρέπει, συμφώνως με την αρχή της αναλογικότητας, να τελεί σε συνάρτηση με το αντικείμενο και τεχνική περιπλοκότητα του συμβατικού αντικειμένου. Επομένως, αν οι παρασχεθείσες από τον προσφέροντα εξηγήσεις δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση εκ μέρους της αναθέτουσας οριστικής κρίσης περί του αν η εν θέματι προσφορά είναι ή όχι ασυνήθιστα χαμηλή, νομίμως η αναθέτουσα δύναται να τη συμπληρώσει περαιτέρω σε συνεννόηση μαζί του και με τυχόν εκ μέρους του πρόσκληση για συμπληρωματικά έγγραφα, αποτυπώνοντας με σαφήνεια την πρόσκληση-αίτηση προκειμένου να του παρέχει την δυνατότητα να αποδείξει κατά πλήρη τρόπο την σοβαρότητα της προσφοράς του. Κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, κρίσιμο δεν είναι το ζήτημα αν ο διάλογος που αναπτύσσεται μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του διαγωνιζομένου περιλαμβάνει πλείονα στάδια, αλλά το ζήτημα αν η πρόσκληση, την οποία απευθύνει η αναθέτουσα αρχή στο διαγωνιζόμενο και η οποία αποτελεί το εναρκτήριο βήμα του διαλόγου, περιέχει τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για να διεξαχθεί ο διάλογος αυτός λυσιτελώς. Από την επισκόπηση του φακέλου προκύπτει ότι με το υπ' αριθμ./31.03.2020 έγγραφο της του αναθέτουσας αρχής, ζητήθηκε μέσω της λειτουργικότητας "Επικοινωνίας" του Συστήματος, από την προσφεύγουσα εταιρία να αιτιολογήσει την προσφορά της, τάσσοντάς της προθεσμία 10 ημερών, ήτοι μέχρι την Παρασκευή 10 Απριλίου 2020. Στις 10.04.2020, την τελευταία ημέρα της ταχθείσης προθεσμίας, η προσφεύγουσα εταιρία κατέθεσε στο πρωτόκολλο

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

του Δήμου, έγγραφο με τις εξηγήσεις της το οποίο πήρε αριθ. πρωτ./10.04.2020. Πλην όμως το εν λόγω έγγραφο υποβλήθηκε στις 13.04.2020 από την εταιρία μέσω της λειτουργικότητας “Επικοινωνίας” του Συστήματος, ήτοι εκπροθέσμως, δεδομένου ότι μόνο ο ηλεκτρονικός τρόπος υποβολής μέσω του ΕΣΗΔΗΣ γίνεται δεκτός βάσει του ν. 4412/2016. Ενόψει των ανωτέρω εκτεθέντων, προκύπτει ότι πράγματι η προσφεύγουσα, υποβάλλοντας τις αιτηθείσες από την αναθέτουσα αρχή πρόσθετες πληροφορίες και στοιχεία επί της προσφοράς της εκπρόθεσμα, ήτοι μετά την παρέλευση της ταχθείσας αποκλειστικής προθεσμίας του άρθρου 88 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, δεν συμμορφώθηκε με επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς της, απαίτηση του κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού. Περαιτέρω, από κανένα στοιχείο του φακέλου της υπόθεσης δεν προέκυψε ότι η προσφεύγουσα εμποδίστηκε να πράξει τούτο, εξαιτίας γεγονότος που συνιστά ανωτέρα βία ή άλλου ανυπέρβλητου κωλύματος. Υπό αυτή την έννοια η κατ’ αρχήν αναγνωριζόμενη εκ του νόμου διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, να εντοπίσει τυχόν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, κατέστη υποχρεωτική για αυτήν και άρα δημιούργησε δέσμια αυτής αρμοδιότητα να κρίνει και να αξιολογήσει την υποβληθείσα προσφορά της προσφεύγουσας ως τέτοια. Προκειμένου όμως να σχηματιστεί η αξιολογική κρίση της αναθέτουσας αρχής και η τελευταία να απαντήσει με σαφή, ειδική και επαρκή αιτιολογία επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας σε βάρος της προσφεύγουσας που φέρεται ότι έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, προϋποτίθεται κατά λογική και νομική αναγκαιότητα, ότι η τελευταία έχει παράσχει εμπρόθεσμα τις ζητούμενες σχετικά διευκρινίσεις/στοιχεία/πληροφορίες. Όπως εξάλλου, συνάγεται και από την αιτιολογική έκθεση του Ν. 4412/2016, αλλά και από τις αιτιολογικές σκέψεις (40) και (103) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, η αδυναμία του προσφέροντος να παράσχει τις ζητούμενες εκ μέρους της αναθέτουσας διευκρινίσεις, προκειμένου να τεκμηριώσει επαρκώς τον μη ασυνήθιστα χαμηλό χαρακτήρα της προσφοράς του, εξομοιώνεται με την αποτυχία του να προσκομίσει αυτά εμπρόθεσμα, εντός της ταχθείσας αποκλειστικής προθεσμίας, η άπρακτη παρέλευση της οποίας, νομίμως άγει την αναθέτουσα αρχή στην απόρριψη της προσφοράς του, λόγω

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

στη μη έγκαιρης προσκόμισης των ζητούμενων στοιχείων, χωρίς περαιτέρω αιτιολογία. Ο δε ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ότι η απόρριψη της από τη συνέχεια του διαγωνισμού, δυνάμει της προσβαλλόμενης, στερείται νομίμου αιτιολογίας, προβάλλεται αλυσιτελώς, καθώς, ο αποκλεισμός της προσφοράς της προσφεύγουσας, εδράζεται στο αντικειμενικό γεγονός της μη συμμόρφωσής της με την ταχθείσα αποκλειστική προθεσμία του άρθρου 88 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και της αδυναμίας της να προσκομίσει έγκαιρα στοιχεία περί της απόδειξης του αντιθέτου, γεγονός όμως το οποίο, σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης, δεν προκύπτει ότι απαιτείται να αιτιολογηθεί περαιτέρω από την αναθέτουσα αρχή. Η δυνατότητα επίκλησης πλημμελούς ή ανύπαρκτης αιτιολογίας περί του αποκλεισμού της προσφοράς της, με τον χαρακτηρισμό αυτής ως ασυνήθιστα χαμηλής, θα μπορούσε να υποστηριχθεί βάσιμα, μόνο εφόσον, η ίδια η προσφεύγουσα είχε υποβάλει εμπροθέσμως και σύμφωνα με τον νόμο και τη διακήρυξη, τις ζητούμενες πρόσθετες πληροφορίες επί της προσφοράς της και όχι, ενώ η ίδια παραβίασε επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς της, διατάξεις. Η αποτυχία της να συμμορφωθεί με την ταχθείσα αποκλειστική προθεσμία, οδήγησε σε απώλεια του δικαιώματός της να επικαλεστεί πλημμέλεια στην αξιολόγηση και στον χαρακτηρισμό της προσφοράς της ως ασυνήθιστα χαμηλής. Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός αυτός της προσφεύγουσας κρίνεται απορριπτέος ως νόμω και ουσία αβάσιμος και αντίστοιχα πρέπει να γίνουν δεκτοί οι σχετικοί ισχυρισμοί περί τούτου, της αναθέτουσας αρχής και της παρεμβαίνουσας (ΑΕΠΠ 320/2019). Συνεπώς, δοθέντος ότι ανταποκρίθηκε εκπροθέσμως στην ως άνω πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, αλυσιτελώς και κατά τρόπο άμοιρο νομικής επιρροής υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ότι *«από το περιεχόμενο των προσκλήσεων για παροχή εξηγήσεων/διευκρινήσεων, προκύπτει ότι, η αναθέτουσα αρχή δεν ζήτησε συγκεκριμένες διευκρινήσεις ούτε ανέφερε τα συγκεκριμένα εκείνα σημεία της προσφοράς της προσφεύγουσας, τα οποία, γεννούν στην αναθέτουσα αρχή «συγκεκριμένες επιφυλάξεις» ή «συγκεκριμένα ερωτηματικά».* Υπό τα δεδομένα αυτά, ήταν αναγκαίο να γνωρίζει, όχι μόνον το κατώφλι ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, βάσει του οποίου εχώρησε ο χαρακτηρισμός αυτός της προσφοράς της, αλλά, επίσης, και τα συγκεκριμένα σημεία που δημιούργησαν ερωτηματικά

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

στην αναθέτουσα αρχή (απόφαση της 27.11.2001, C-285-6/99, Impresa Lombardini και Impresa Mantovani, Συλλογή 2001, σ. I-9233, σκέψεις 51, 53 - 55 και 57 -59 της αποφάσεως), προκειμένου να προσκομίσει τα αναγκαία, κατά την αναθέτουσα αρχή, δικαιολογητικά και να αποδείξει την σοβαρότητα και βιωσιμότητα της προσφοράς της, εφόσον δε αυτές δεν κρίνονταν ικανοποιητικά, να απορρίψει αυτήν με την προσήκουσα ειδική αιτιολογία».

15. Επειδή ως προς αιτιάσεις της προσφεύγουσας ως προς την αιτιολογία της προσβαλλόμενης, οι οποίες εδράζονται σε συγκριτικά στοιχεία από προσφορές προηγούμενων διαγωνιστικών διαδικασιών, αυτές απορρίπτονται ως αλυσιτελώς προσβαλλόμενες λόγω της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνιστικών διαδικασιών (ΔΕφΑθ 1916/2018).

16. Επειδή, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕλΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοκτικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντας τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.).

17. Επειδή, σχετικά με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής γίνονται δεκτά τα ακόλουθα. Στην παράγραφο 2.2.9 'Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής' και ειδικότερα στην παράγραφο 2.2.9.1 της Διακήρυξης αναφέρεται ότι «2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών, Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα V το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς.» Επισημαίνεται ότι στην παρ. 2.4.3.2. «Τεχνική Προσφορά» προβλέπεται η προσκόμιση εγγράφων και δικαιολογητικών με σκοπό την τεχνική αξιολόγηση των προσφερόμενων υπηρεσιών και ειδικότερα τον έλεγχο της κάλυψης των απαιτήσεων του Παραρτήματος I της διακήρυξης. Ωστόσο, τόσο η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα πέραν των απαιτούμενων

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

στοιχείων και δικαιολογητικών που εντάσσονται στα απαιτούμενα έγγραφα και στοιχεία του φακέλου «Δικαιολογητικών συμμετοχής» έχουν υποβάλει την τεχνική προσφορά συστήματος και υπεύθυνη δήλωση. Επέκεινα, προκύπτει ότι η πληρότητα που αβασίμως αναφέρει η προσφεύγουσα σε ότι αφορά το φάκελο της τεχνικής προσφοράς των λοιπών συμμετεχόντων, συγχέοντας αβασίμως τα κριτήρια των παραγράφων 2.2.5 και 2.2.6 της Διακήρυξης με το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς των λοιπών συμμετεχόντων. . Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη ότι σε επίπεδο τεχνικής προσφοράς η προσφεύγουσα έχει υποβάλει το αυτό με την παρεμβαίνουσα, ήτοι την οικεία υπεύθυνη δήλωση περί κάλυψης των τεχνικών απαιτήσεων, άνευ εννόμου συμφέροντος προβάλλει την έλλειψη υποβολής τεχνικής προσφοράς (ΕΑ ΣτΕ 58/2019). Σε κάθε περίπτωση, ο συγκεκριμένος ισχυρισμός προβάλλεται και αορίστως κι επομένως απαραδέκτως, καθώς δεν προβάλλει ποια έγγραφα ή εν γένει στοιχεία ελλείπουν από την τεχνική προσφορά. Συνεπώς ο συγκεκριμένος λόγος προσφυγής απορρίπτεται ως αβάσιμος.

18.Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η ασκηθείσα παρέμβαση.

19. Επειδή, ως εκ τούτου, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα με κωδικό, ποσού Ευρώ 1.258,00 πρέπει να καταπέσει.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται την ασκηθείσα Παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του προσκομισθέντος παραβόλου με κωδικό, ποσού Ευρώ 1.258,00.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 9 Ιουνίου 2020 και εκδόθηκε στις 29 Ιουνίου 2020 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ευαγγελία Μιχολίτση

Μαρία Κατσαρού

Αριθμός Απόφασης : 742/2020

α/α Αργυρώ Τσουλούφα